

D980-2-52 News # 1153
18-3-57

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

The PEOPLES VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 160 Claremont St., Toronto 3, Ontario
Authorized as Second Class mail, Post Office Department, Ottawa.

Kaina 10 ct.

No. 1,328

PENKTADIENIS, KOVO (MARCH) 15, 1957, TORONTO, ONTARIO

META I XXVI

Kanados Aukščiausias Teism. Pasmerkė Arabai Nori Atsteigti Savųjų Administraciją

Spynos Įstatymą kaip Prieškonstitucinį

OTTAWA. — Kanados Aukščiausias Teismas išnešė sprendimą, kad Duplesio vyriausybės įvestas spynos (padlock) įstatymas Kvebeko provincijoje yra prieškonstitucinis. Aštuoni teisėjai prieš vieną balsavo už pasmerkimą to įstatymo.

Manoma, kad Duplesio vyriausybė apeliuos į Londoną, karališką tarybą, bet abejotina, kad Londonos galėtų atimesti Kanados Aukščiausio Teismo sprendimą.

Spynos įstatymas buvo įvestas 20 metų atgal. Reiškia, Kvebeko vyriausybė laužė konstituciją per 20 metų. Tai šiurpus dalykas.

Šis įstatymas buvo atsuktas neva prieš komunistus, bet jis galėjo būti panaudotas ir prieš kitas politines sroves. Pagal šį įstatymą, vyriausybė gali uždaryti ne tik salę ar kurį kitą pastatą, bet ir privatišką namą, jei ji mano, kad namas yra naudojamas komunistinei propagandai. Tokiu būdu salių ir klubų savininkai bijojo nuomoti savo patalpas bent kokiai organizacijai, kad nebūtų uždaryta.

Ir ši byla, kurią spręsdamas Aukščiausias teismas pasmerkė tą įstatymą, kilo ryšium su tuo, kad namo savininkas skundė nuomininką, būk dėl jo kaltės valdžia buvo uždarius jį namą.

Tokio biaraus įstatymo tur būt nėra nei vienoj kitoj valstybėj. Bet jam buvo leista veikti per 20 metų. Tas parodo, kaip Kanados federaliai autoritetai gina Kanados konstituciją.

Daug kartų buvo bandoma išjudinti judėjimą už šio įstatymo panaikinimą. Demokratinių teisių gynimo organizacijos seniai nurodinėjo, kad įstatymas pavojingas. Bet tik dabar jų pastangos davė rezultatus.

Kova, žinoma, dar nebaigta. Ją reikia tęsti, kol to įstatymo neliks nei žymės.

ATĖNAI. — Graikijoje įvyko eilė žemės drebėjimų. 20,000 amsenų liko benamiais.

Užmuštų tik vienas asmuo, bet medžiaginės žalos padaryta labai daug.

Kanadietis generolas E. L. Burns apžiūri norvegus Jungtinių Tautų policininkus, kurie dabar užima Gaza juos-

tą. Izraelis gali gale nusi-tarė paklausti Jungtinių Tautų ir pasitraukti iš Egipto žemės.

3,500,000 Darbininkų Ruošiasi Streikuoti

LONDON. — Beveik 3,500,000 Anglijos darbininkų ruošiasi streikui šią ar kitą savaitę.

Lyderiai 19 unijų, kuriom priklauso 1,000,000 rankų darbo darbininkų, svarsto streiko skelbimą. Kitos unijos, atstovaujančios 200,000, jau išsiuntė įsakymą būti pasirengus streikui.

Darbininkai nori algų pakėlimo po 5 centus į valandą. Samdytojai rėkia, kad tas kainuotų jiems \$112,000,000 per metus.

Ginčai "general engineering" industrijoj gali privesti 2,500,000 darbininkų prie streiko.

Londonė sumobilizota 20,000 policijos. Sudaryti "maišto" skvadai.

LONDON. — Čia pribuvo Singaporo atstovai, kurie tarsis su Britanijos autoritetais dėl Singaporo ateities.

Singaopras, kaip pareiškė delegacijos galva, norėtų gauti nepriklausomybę, bet tuo tarpu būsias patenkintų tikrai savivalda vidujiniuose reikaluose.

Roma -- Bedieviškų Komunistų Centras

Vatikano Miestas. — Kalbėdamas Romos kunigų susirinkime popiežius Pius apibūdino Romą kaip bedieviško komunizmo centrą ir "vulgariškos pornografijos srutyną".

Atsišaukdamas į kunigus, kad jie apvalytų krikščionybės lopšį, popiežius įsakė jiems gelbėti netikėjus ir katalikus, nes ir katalikai yra pasidavę komunizmo įtakai.

Popiežius atakavo ir televizijos programas, nes ir jos persisunkusios nemoralumu ir sukrečia žmonių sąžinę.

Bažnyčios galva kalbėjo nervišku įtempimu.

BONSTON. — Massachusetts Senatas išteisino ir gražino garbės vardą šešiom moterim, kurios 1692 metais buvo pasmerktos mirti ir nužudytos, kaip raganos. Istorijoj jos žinomos, kaip Salemo raganos.

Tuo laiku Massachusetts koloniją, kaip ir kitas, valdė Britanija.

"Raganos" buvo nužudytos religinio pamišimo laikotarpyje.

ABU SUWIER. — Izraelio jėgoms gali gale pasitraukus iš Gaza juostos ir Aqaba įlankos pakraščio, jų vieton atėjo Jungtinių Tautų policija. Bet vietos arabai pasitiko su demonstracijom, reikalaudami, kad būtų leista atsteigti savo administraciją.

Čia demonstracijoj dalyvavo virš 300 asmenų. JT policija panaudojo ne tik ašarines bombas, bet ir šautuvus. Šautuvais, tačiau, šaudė virš galvų, tik norėdama pabauginti.

Gražina Atgal Vengrų Bėglius

NEW YORK. — Jungtinės Valstijos sugrąžino atgal į Vengriją jau kelius desėtkus bėglių, kiti yra tyrinėjami. Sakoma, kad jie melavo apie save, kada jie buvo klausinėjami Austrijojė.

Dr. R. S. Saunders, amerikietis, "Save the Children Federation" vadovas, tvirtina, kad du penktadaliai bėglių yra kriminalistai ir avantūristai, kurie suirutės metu buvo paleisti iš kalėjimų.

Du penktadaliai pabėgė todėl, kad jie žinoję, jog bus lengva pereiti į Austriją ir tokiu būdu pabėgti nuo visokių asmeniškų nemalonumų namiė. Jaunų bėglių tarpe esą daug tokių, kuriems nesisėkė mokyklose.

Tik vienas penktadalis dalyvavęs kovose laikė sukilimo.

JAKARTA. — Sumatros saloj pasireiškia maištas prieš centralinę vyriausybę su prezidentu Sukarno priešakyje.

Maištininkai sako, kad jie priešingi prezidento pastangoms įtraukti į vyriausybę visas sroves, neišskiriant nei komunistų. Stebėtojai, tačiau, mato ir daugiau priežasčių. Teisybė, kad kai kurios grupės iš religinio taškaregio stoji prieš komunistus, bet esą nepasitenkinimo ir dėl aliejaus pajamų paskirstymo.

Maišto lyderiais daugiau yra karininkai.

Demonstracija sekė Jungtinių Tautų pranešimą, kad paskirtas gubernatorius Gaza juostai. Žmonės suprato, kad bus steigama JT administracija. Už tai ir pasitiko nedraugiškai.

Gaza juostoj yra 310,000 gyventojų. Daugiausia arabai, jų tarpe nemažas skaičius pabėgėlių iš Izraelio.

Tuo tarpu laukiama naujo krizio. Izraelis siunčias laivą į Suezą kanalą. Jis noris patirti, ar Egiptas leis Izraelio laivams plaukti kanalu.

Išrodo, kad tai per ankstyvas žygis. Kaip nesakysim, Izraelio ir Egipto santykiai tebėra įtempti. Juk tik pasitraukė iš Egipto žemės Izraelio įsiveržėliai. Izraelis ir Egiptas juk tebėra karą stovyje. Sieną saugo JT kariai. Toks lindimas per akis gali pabloginti padėtį, o ne pagerinti.

Egiptas, iš savo pusės, paskelbė, kad visi galės naudotis kanalu, kas mokės duokles Egiptui už naudojimą kanalu. Britanija, Francija ir kitos šalys, iš savo pusės, norėtų, kad duoklės būtų renkamos į tam tikrą fondą, kurs būtų naudojamas išlaidkymui kanalo. Išėitų, kad tas fondas būtų svetimų rankose.

Būsias Neįmanoma Atimti Suezą

WASHINGTON. — Vakarų vyriausybės nebematėtos galimybių atimti Suezą kanalą iš Egipto rankų. Ypač dėl to, kad Tarybų Sąjunga su savo simpatikėmis palaiko Egipto teises kontroliuoti kanalą.

Šis klausimas būsias plačiai apkalbamas Britanijos premjero MacMillano ir prezidento Eisenhowero jų pasitarime Bermudoje. Bet mažai viltis, kad ir ten bus kas gera sugalvota.

Kanalą boikotuoti esą nepraktiška, nes nuo to kenčia Vakarų Europa. Užsaldyti Egipto fondai taip pat nepadarė atitinkamos įtakos į Egiptą. Nelengva esą praveisti ir kitus planus, kaip kad vamzdžių tiesimas.

Pasidairius po Kanadą

Taip vadinamas hospitalizacijos planas virsta futbola, kuria žaidžia federalė ir Ontarijos vyriausybės. Ir kol kas nesimato, kada šis žaidimas užsibaigs.

Ontarijos vyriausybė sako, kad planas negali būti įgyvendintas, jei federalė vyriausybė neduos pagalbos. Federalė vyriausybė sako, kad ji neduos pagalbos šiam reikalui, kol bent šešios provincijos, sudarančios didžiąją Kanados gyventojų, pasisakys už hospitalizacijos planą.

Koks tas planas bebūtų, tačiau jis dar turi daug sunkumų nugalėti, kol bus įgyvendintas. Ypač kai nei viena vyriausybė nedaro tai iš savo noro.

Alkoholio Tyrinėjimo Fondacijos direktorius H. David Archibald savo raporte iškelia viršun, kad alkoholizmas Ontarijoje per 12 metų padidėjo 178 procentais. Ontarijoje dabartiniu metu yra 76,000 alkoholikų.

1945 metais kiekvienam 100,000 gyventojų išpuolė 1,040 alkoholikų, o dabar kiekvienam 100,000 išpuola po 2,210 alkoholikų.

Jis džiaugėsi tik tuo, kad Kanadoje alkoholikų skaičiaus augimas per pus mažesnis, negu Jungtinėse Valstijose.

Čia reikia pastebėti, kad minėtos skaitlinės neapima visų alkoholikų. Kalba eina tik apie tuos, kuriems buvo reikalinga pagalba, kurie jau tikri ligoniai. Yra daug tokių, kurie baigiami kamuoti alkoholizmo, bet jie dar neįtraukti į sąrašus.

Toronto miesto aldermanai, išsikovoję dviejų metų terminą, dabar eina prie algų pasikėlimo.

Jie duoda apeliaciją Ontarijos seimeliui, kad leistų pasikelti algas ant \$1,200 per metus. Jie tada gautų po \$3,000 per metus.

Reikia atminti, kad aldermanai turi nemažai laiko privatiškam užsiėmimui ir pasidaro pragyvenimą be algos.

Toronte ir apylinkėje veikė nejudomo turto pardavimo agentūra — Ridout Real Estate kompanija. Ji skaitėsi pati didžiausia tos rūšies firma Toronte. Bet kiek laiko atgal buvo paskelbta, kad ji bankrutuoja.

Bankrutuoja, tai bankrutuoja, bet dabar iškyla viršun, kad firma taip vedė reikalus, kad pasidarė \$263,000 skylė. Reiškia, kai kam teks nemažai nuostolių panešti.

Pagal įstatymus, kaltininkas gali būti nubaustas iki \$1,000 pinigais ir 6 mėnesiais kalėjimo. Išrodo, kad apsimoka toks "bankrutas". Kas gali uždirbti tokią sumą per 6 mėnesius?

Tėvas Gerard Dion, koautorius brošiūros, kurioje buvo apkaltinti Kvebeko provincijos politikieriai įvairiomis sukybėmis rinkimuose, aną dieną McGill universiteto Newman Klybo susirinkime pareiškė, kad daug politikierių bando išnaudoti bažnyčią savo politiniams tikslams.

"Nekurie žmonės nesigėdija skelbtis esant katalikais, kuomet tas padeda jų tikslui".

"Jie tai daro todėl, kad jie mano, jog tai sėkmingas bū-

das gauti paramą naivių ir gerai manančių žmonių ir išnaudoti instituciją, kuri turi prestižą ir nemažą socialią jėgą".

Albertos vyriausybė paleido antį, kad ji duos gyventojams po \$20.00. Tai bus "socialis kreditas" — dalis pajamų iš aliejaus.

Ryšium su tuo reikia pastebėti, kad Social Credit partija išaugo ir įsigalėjo Albertoje daugiausia su prižadu duoti kiekvienam suaugusiam žmogui po \$25.00 ir mėnesį taip vadinamo socialio kredito. Bet ir iki šiai dienai niekas to kredito negauna.

Jeigu ji duos po \$20.00 kiekvienam suaugusiam per metus, tai iš dalies bus nelyginant kaip ir prižado pildymas mažame laipsnyje.

Bet ir prieš tai keliamas triukšmas. Kapitalistams nepatinka ir tas. Girdi, tai būtų veltui švaistymas pinigų.

Kanadietis

Svarbiausias Klausimas; Leninas apie Marksizmą

S. Karpė

Progresyvės Darbo Partijos mėnesiniame laikraštyje National Affairs Monthly tilpo daug diskusinių straipsnių ryšium su dabar einančiomis partijos diskusijomis, kokia turi būti Progresyvė Darbo Partija. Visa eilė partijos veikėjų pasisakė savo nuomones.

Pasirodo, kad partijoje, ypač vadovybėje, pasireiškia nemažas skirtumas nuomone, kokia partija turi būti, kad ji atitiktų šių dienų sąlygoms, ir kokių pakeitimų reikalinga. Eilė lyderių, kaip S. Smith, J. B. Salsberg, H. Binder ir kiti, linkę taip perorganizuoti partiją, kad ji būtų visai nauja, nebe panaši į partiją, kaip ir kokia lyga. Didžiama, tačiau, stoja už išlaikymą partijos, žinoma, išmetant tai, kas jau atgyventa, pertaisant programą, pasmerkiant tai, kas kenkė partijos augimui ir jos įtakos plitimui.

Tim Buck, Progresyvės Darbo Partijos lyderis, kurį palaiko didžiama Nacionalio Komiteto narių, spaudoje nesirodė ilgą laiką, bet kovo mėnesio laidoje (National Affairs Monthly) jis parašė ilgą straipsnį, kuriame jis išdėsto savo pažiūras. Neįmanoma trumpame straipsnyje papasakoti viską, ką jis rašo, bet bus visiems įdomu žinoti kai kuriuos dalykus, kuriuos jis iškelia viršun.

Tim Buck, Progresyvės Darbo Partijos lyderis, kurį palaiko didžiama Nacionalio Komiteto narių, spaudoje nesirodė ilgą laiką, bet kovo mėnesio laidoje (National Affairs Monthly) jis parašė ilgą straipsnį, kuriame jis išdėsto savo pažiūras. Neįmanoma trumpame straipsnyje papasakoti viską, ką jis rašo, bet bus visiems įdomu žinoti kai kuriuos dalykus, kuriuos jis iškelia viršun.

Tim Buck, Progresyvės Darbo Partijos lyderis, kurį palaiko didžiama Nacionalio Komiteto narių, spaudoje nesirodė ilgą laiką, bet kovo mėnesio laidoje (National Affairs Monthly) jis parašė ilgą straipsnį, kuriame jis išdėsto savo pažiūras. Neįmanoma trumpame straipsnyje papasakoti viską, ką jis rašo, bet bus visiems įdomu žinoti kai kuriuos dalykus, kuriuos jis iškelia viršun.

Tim Buck, Progresyvės Darbo Partijos lyderis, kurį palaiko didžiama Nacionalio Komiteto narių, spaudoje nesirodė ilgą laiką, bet kovo mėnesio laidoje (National Affairs Monthly) jis parašė ilgą straipsnį, kuriame jis išdėsto savo pažiūras. Neįmanoma trumpame straipsnyje papasakoti viską, ką jis rašo, bet bus visiems įdomu žinoti kai kuriuos dalykus, kuriuos jis iškelia viršun.

Tim Buck, Progresyvės Darbo Partijos lyderis, kurį palaiko didžiama Nacionalio Komiteto narių, spaudoje nesirodė ilgą laiką, bet kovo mėnesio laidoje (National Affairs Monthly) jis parašė ilgą straipsnį, kuriame jis išdėsto savo pažiūras. Neįmanoma trumpame straipsnyje papasakoti viską, ką jis rašo, bet bus visiems įdomu žinoti kai kuriuos dalykus, kuriuos jis iškelia viršun.

jau neturi būti jokio konflikto. Kaip kolonijų žmonės, taip ir darbo žmonės apilai, negalės sustoti kovoję už savo interesus. Bet šis konfliktas yra taikus konfliktas. Tai konfliktas, kuris eina nuolatos.

Liaudies Balse buvo ištrauka iš tos rezolucijos, kurioje išdėstomas Kanados kelias linkui socializmo. Žinoma, jeigu taika viešpataus ir socialis progresas bus galimas.

Tim Buck, tačiau, pabrėžia, kad Kanados darbininkams reikia marksistinės partijos, kuri vestų darbininkus prie socializmo. Darbininkai galės laimėti tik tada, kada jie taps vyraujančia jėga.

Marksizmo Klausimas

Tiems, kurie sako, kad marksizmas daug kur nebetinka ir reikia rimtai jį peržiūrėti, Tim Buck nurodo į Lenino pareiškimą. Leninas, sako Tim Buck, yra pasakęs:

"Mes jokiū būdu nelaikome Markso teoriją kokia tai nustatyta ir neliečiama. Priešingai, mes esame įsitikinę, kad ji padėjo tiktai kampinį akmenį mokslui, kurį socialistai privalo tęsti toliau į visas kryptis, jei jie nori neatsilikti nuo gyvenimo. Mes manome, kad Rusijos socialistai ypatingai turėtų vystyti Markso teoriją neprigulmingai".

Tim Buck sako, kad tas pasakymas labai tinka ir Kanados socialistams. Kanados socialistai turi plėsti marksizmą Kanados sąlygose. Tai reiškia mokslinį Kanados sąlygų studijavimą ir mokslinį nustatymą Kanados progreso.

WASHINGTON. — Prezidentas Eisenhower kviečia Vakarų Vokietijos kanclerį Adenauerį atsilankyti Amerikon gegužės mėnesio pabaigoje.

Tūkstančiai Kanados vaikų kas savaitę mato ant televizijos Clarabellą, klauną. Čia jis matomas su trimis vaikais, kurie turėjo progos pamatyti jį asmeniškai.

FOR A SUMMERTIME ADVENTURE

FLY TO MOSCOW

FOR THE 6th WORLD YOUTH FESTIVAL
JULY 28 - AUGUST 11, 1957

5 WEEK TRIP

FOR ONLY \$550.00

VISIT THE FESTIVAL AND ENJOY A 2-WEEK TRIP THROUGH WESTERN EUROPE AFTERWARD

At The Festival...

MEET

- Young people from China, Latin America, Australia, Scandinavia, and all countries.
- Youth of the Soviet Union.
- Famous athletes, singers, dancers.

SEE

- Historic Moscow gaily decorated.
- Breathtaking cultural performances.
- Thrilling sport events.

TAKE PART

- Student seminars.
- Trade and hobby meetings.
- Informal get-togethers.

The FRIENDSHIP FESTIVAL

An opportunity of a lifetime

Open to all young Canadians between 16-32 years

BOAT ACCOMMODATION ALSO AVAILABLE

2 MONTH TRIP FOR \$700.00

Note: Plane accommodation is limited!

For further information—write
YOUTH FRIENDSHIP LEAGUE - 47 DUNDONALD ST.

DON'T WAIT! REGISTER NOW

TAR

Vilniuje,

aukštų med kranto nuo vai pilkas n lius jo lang tekanti Ner pasuka į ka akių už tam nos. Šalia pušyno šio r iškaba "Nal torija".

Po darbo ir imonėse o tis lankyto jų laukia ja Ir pietūs ja lieka tik pe prausti ir s

Po pietų poilsio vala poilsiautoja ko gydyto Septintus m ir net senes nės už nepa laiko ją tar Vakarais cedūros. Fiz nete švitina tomis lemp — Valsty vaistams, — toja. — Tu ftvizido, p cino.

Laisvala praleidžia skaito, raš si radijo. kambaryje domių kny laikraščių, kės. Vakar eina. Ryta nės velkasi bužiais ir s bovietes.

SVARUS I

Priekulė. nama už d žos" kolūk linų augint Pavyzdžiui muolio šei ninkystėje dienų, gav gais, 864 k kg cukrau po 4,000 ru mokėta lin Vaitkui, J

E. Slavinsk Šaškių Cer

Vilniuje baigė resp menybės. sirodė ler ras Tiunev menybėse Respubl dą iškovo nicos ins kandidata ardas Sla vietoje —

TARYBŲ LIETUVOJ

Vilniaus Naktinėje Sanatorijoje

Vilniuje, žvėryne, tarp aukštų medžių ant Nerios kranto nuošaliai stovi melsvai pilkas namas. Pro didelius jo langus matyti tyliai tekanti Neris, kur nuo čia pasuka į kairę ir dingsta iš akių už tamsios pušyno sienos. Šalia plačiai atvertų pušyno šio namo vartų kabo iškaba "Naktinė TBC sanatorija".

Po darbo dienos įstaigose ir įmonėse čia pradeda rinktis lankytojai. Sanatorijoje jų laukia jaukūs kambariai. Ir pietūs jau pagaminti. Belieka tik persirengti, nusiprausti ir sėstis prie stalo.

Po pietų — privalomoji poilsio valanda. Kiekvieną poilsiautoją tuo metu aplanko gydytoja Daugvilienė. Septintus metus ji čia dirba, ir net senesnio amžiaus žmonės už nepaprastą jautrumą laiko ją tartum motina.

Vakarais atliekamos procedūros. Fizioterapijos kabinete švitinama kvarco ir kitomis lempomis.

— Valstybė nesigaili lėšų vaistams, — pasakoja gydytoja. — Turime pakankamai ftivazido, paskos, streptomicino.

Laisvalaikį poilsiautojai praleidžia savo nuožūra: skaito, rašo, mokosi, klausosi radijo. Jaukiame poilsio kambaryje yra biljardas, įdomių knygų, naujų žurnalų, laikraščių, šachmatai, šaškės. Vakarais nejučiomis praeina. Ryta po pusryčių žmonės velkasi savo darbo drabužiais ir skuba į savo darbo vietas.

SVARUS DALBADIENIS

Priekulė. — Gerai atlyginama už darbadienį "Veiviržos" kolūkyje. Ypač svarus linų augintojų darbadienis. Pavyzdžiui, kolūkiečio Samuelio šeima, išdirbusi linininkystėje apie 300 darbadienių, gavo 8,349 rub. pinigais, 864 kg kviečių ir 68,5 kg cukraus. Daugiau kaip po 4,000 rub. vien pinigais išmokėta linų augintojams P. Vaitkui, J. Sriebaliui ir kt.

V. Leščinskas

E. Slavinskas — Respublikos šaškių Čempionas

Vilniuje sekmadienį pasibaigė respublikos šaškių pirmenybės. Geriausiai jose pasirodė leningradietis meistras Tiunevas, dalyvavęs pirmenybėse be konkurencijos.

Respublikos čempiono vardą iškovoję Kauno politechnikos instituto studentas kandidatas į meistrus Eduardas Slavinskas. Antroje vietoje — vilnietis Riabovas.

Naktinėje sanatorijoje gydomasi tris mėnesius. Čia darbininko Osipavičiaus ligai kelias buvo užkirstas pačioje pradžioje. Sėkmingai pagydyti FGA mokyklos auklėtinis Sarsackas, statybininkas Kolinis. Atgavo čia sveikatą "Viktorijos" fabriko darbininkė Puzinavičienė ir daugelis kitų.

Vilniaus naktinė sanatorija — puiki gydymo įstaiga, kurioje, neatsitraukdami nuo darbo, gydomi dešimtys respublikos sostinės darbo žmonių.

A. Karolytė

Kauno Apylinkėse

Visa Kauno apylinkių gamta skelbia, kad pavasaris jau čia pat. Augalų, žvėrių ir paukščių gyvenime vyksta neįprasti vasario mėnesiui reiškiniai: darželiuose žydi snieguolės, miško aikštelėse žibuoklės kelia mėlynas galvutes. Nors lazdynų žirginiai žieda dulkės dar nepribrandino, bet pumpurų viršūnėlėse raudonu šepetėliu jau kyšo moteriški žiedai.

Į orą iškilę dirviniai viversiai skelbia pavasarį. Mėnesiu anksčiau, negu pernai, parsikrida pempės, šivyliai ir varnėnai. Netoli Kauno esančiame Dubravos draustinyje metai iš metų netrukdomai veisiasi tetervinai. Šiais metais jie ypatingai anksti pradėjo tuoktuves. Miške čiužba žylės, klykauja melatos ir medžių stubriuose tarškina geniai.

Nesnaudžia ir žvėrys. Barsukai jau seniai paliko savo šiltaş olas, kuriose jie miegodavo šaltomis žiemomis, ir, vaikščiodami po miškus, ieškosi maisto. Tik Nemune, netoli Strėvos žiočių apsigyvenę bebrai nenori tikėtis, kad be maisto atsargų bus galima išsiversti. Jie graužia karklus, drebulės, baltalksnius, smulkina juos ir slepia "sandėliuose". Porelė šių žvėriukų čia atkeliavo 1955 metų pavasarį ir iki šio laiko tiek užsiveisė, kad pakraščiu karklynus kaip dalge nušienavo.

Vasario pradžioje pasirodė pirmieji jauni kiškiukai. Tai pastebėję medžiotojai pirma laiko nutraukė kiškių medžioklės sezoną ir ėmėsi priemonių apsaugoti jaunikius nuo vanagų, kačių ir besibastančių šunų, tikėdamiesi rudenį sulaukti didelio kiškių "derliaus".

K. Giniūnas

Kalbos ir Literatūros
Institutas išleido

LTSR Mokslų akademijos Lietuvių kalbos ir literatūros institutas išleido eilę veikalų iš literatūros istorijos ir teorijos, iš kalbotyros, žodynus, įvairias monografijas, lietuvių tautosakos rinkinius. Spausdinama D. Kleino 1653 metais parašyta pirmoji lietuvių kalbos gramatika. Ruošiamasi išleisti "Lietuvių kalbos II tomas" ir "Lietuvių kalbos žodyno" IV tomas. Greitu laiku bus išleistas dviem tomis "Lietuvių literatūros istorijos kursas", apimantis feodalizmo ir kapitalizmo epochos laikotarpius.

LEKTUVAI TRĖŠIA ŽIEMKENČIUS

Klaipėda. — Papildomai tręšti žiemkenčius ir daugiametes žoles tarybiniais ūkiams kasmet padeda civilinės aviacijos lėktuvai. Dėl šiltos žiemos šiais metais tręšimas pradėtas mėnesiu anksčiau, negu pernai. Kibartų tarybiniam ūkyje iš lakūno N. Pauliukevičiaus valdomo lėktuvo jau patręšti pirmieji 50 hektarų žiemkenčių. Šiemet čia 400 hektarų žieminių kultūrų bus patręšti iš lėktuvų.

Studentų Diplominiai Darbai

Daugiau kaip 200 Lietuvos žemės ūkio akademijos studentų pradėjo ruošti diplominius darbus. Studentų tarpe — būsimi agronomai, inžinieriai, žemėtvarkos specialistai.

Dauguma temų diplominiams darbams atsirado atliekant praktiką kaime, dirbant kartu su kolūkiečiais, mechanizatoriais, tarybinių ūkių darbuotojais. Aniceta Savickaitė, kuri atliko praktiką Radviliškio rajono Černiachovskio vardo kolūkyje, gvildena problemą, susijusią su žemės ūkio gamybos intensyvumo pakėlimu šioje artelėje. Studentas Algirdas Lukoševičius savo diplominį darbą paskyrė perspektyvoms padidinti grūdų, mėsos ir pieno gamybą Kalvarijos rajono "Tarybų Lietuvos" kolūkyje. Kobalto poveikį kiauulių augimui tiria Bronius Bėkša.

Racionalius žemėtvarkos ir sodybų užstatymo planus keičia dešimties kolūkių sudarys studentai — žemėtvarkininkai.

Didelė dauguma absolventų pareiškė norą baigus akademią dirbti tuose kolūkiuose, tarybinuose ūkiuose ir mašinų-traktorių stotyse, su kuriais yra susijusios jų diplominių darbų temos.

Liaudiškose Respublikose

Kyla Kinijos
Liaudies Gerovė

Vienu Kinijos darbo žmonių gerovės kilimo rodikliu yra indėlininkų skaičius ir jų indėlių bendrosios sumos padidėjimas šalies taupomosiose kasose.

1955 metų pabaigoje bendroji darbo žmonių asmeninių santaupų indėlių suma šalies taupomosiose kasose sudarė 1,560 milijonų juanių, o 1956 metų viduryje šioje suma padidėjo iki 2,170 milijonų juanių. 27 šalies provincijų ir miestų liaudies bankų duomenimis trečiajame 1956 metų ketvirtyje indėlininkų skaičius taupomosiose kasose išaugo palyginti su antruoju ketvirčiu 1,300 tūkstančių žmonių. Šiuo metu kiekvienus 4 tūkstančius miesto gyventojų šalyje aptarnauja viena taupomoji kasa.

**Kinijos Maisto
Pramonės Vystymasis**

Kinijos maisto pramonės įmonės 1956 metais pagaminė žymiai daugiau maisto produktų, negu 1955 metais. Pavyzdžiui, konservų gamyba padidėjo pusantro karto, cukraus — daugiau kaip 20 procentų, cigarečių — procentais.

Kapitalo įdėjimų į maisto pramonę apimtis 1956 metais padidėjo daugiau kaip dvigubai palyginti su praėjusiais metais. Dideli kapitalo įdėjimai padaryti cukraus pramonėje. 1956 metais pastatytų cukraus fabriko pajėgumas sudaro 120 tūkstančių tonų.

Dar Vienas "Žaliasis Fabrikas"

VILKIJA. — Septyni rajono kolūkių turi pasistatę 28 šiltnamius. Neseniai P. Cvirkos vardo kolūkiečio daržininkai ankstyvasias daržoves pasodino dar viename naujai įrengtame šiltnamyje. 300 kvadratinų metrų plote jau vešliai sužaliavo ridikėliai, kalafijorai, ankstyvųjų kopūstų, svogūnų ir kitų daržovių daigai. Ridikėliai išleido po keletą lapelių, ir kovo mėnesį kolūkiečiai tikisi parduoti pirmąjį jų derlių.

Erdrvu ir šviesu "žaliajame fabrike". Čia veikia centralinis apšildymas, vandeninėjimas, šviečia elektra. Šiltnamyje daržoves prižiūri daržininkas J. Treška, kolūketės Urbaitienė, Sadauskienė, Milerienė. Moterys visuomet turi darbo. Jos pagaminė 17,000 pūdinių puodelių, į kuriuos sodins agurkus ir pamidorus.

B. Marcinkevičienė

tančių tonų. Šiuo metu vyksta 16 naujų maisto pramonės įmonių, tame tarpe cukraus, aliejaus ir konservų fabriko, statyba.

**Pramonės Įmonių
Statyba Albanijoje**

1956 metais Albanijoje pradėjo veikti eilė naujų pramonės įmonių. Neseniai pradėjo veikti pirmoji respublikoje naftos valymo gamykla — viena didžiausių Albanijos įmonių. Kas metai ji duos šaliai 150 tūkstančių tonų naftos produktų ir pilnutinai aprūpins liaudies ūkio poreikius visomis degalų rūšimis. Jau praėjo keli mėnesiai kaip savo produkciją pradėjo leisti naujos įmonės: žuvies konservų gamykla, trys konservuotų daržovių bei vaisių fabriko. 1956 metais stėjo rikiuotėn dar du nauji rūdynai — vario ir chromo. Naujų įmonių statyboje albanų tautai brolišką pagalbą suteikė Tarybų Sąjunga, Vokietijos Demokratinė Respublika, bei kitos, kurios nusiuntė savo specialistus.

Prie upės Matį statoma hidroelektrinė, kurios galinumas sieks 20 tūkstančių kilovatų.

**Melioracijos Darbai
Albanijoje**

Albanijos pietuose Delvino rajone yra derlinga lyguma Vurgu, kuri užima 5,250 hektarų plotą. Tačiau sraunios Bistricos ir Kaliasos upės žiemos mėnesiais nuolat užtvindo šią lygumą. Beveik 1,500 hektarų šios lygumos žemės yra pelkėtos.

Artimiausiu metu Vurgu lygumoje bus pradėti melioracijos darbai. Bus nutiestos naujos Bistricos, Kaliasos upių vagos, iškastas didelis nutekamasis kanalas, į kurį kartu nutekės abiejų upių vandenys. Nutekamasis vanduo bus nukreipiamas į Jonijos jūrą. Lygumą padengs apvandeninimo ir drikcinimo kanalų tinklas. Netolimoje ateityje lyguma Vurgu taps viena derlingiausių šalyje. Čias bus veisiamos citrusinės kultūros, auginami ryžiai, medvilnė, kukurūzai ir kt.

Dideli irigacijos darbai bus taip pat atliekami Mursio lygumoje, besiribojančioje su lyguma Vurgu. Šiuos darbus užbaigus, respublikos žemės ūkis papildomai gaus 2 tūkstančius hektarų pagerintos žemės.

DUBLIN. — Airijos seimo rinkimus laimi De Valera partija. De Valera buvo Airijos premjeru 18 metų, bet trys metai atgal, pralaimėjęs rinkimus, jis užleido savo vietą Johnui Castello.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS
LEIDZIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$4.00; pusei metų \$2.00
Visur kitur metams \$4.50; pusei metų \$2.25

LIAUDIES BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada

Telefonas: EMpire 6-4358

NEBEGELBĖJO JOKIOS GUDRYBĖS

Britanija galų gale davė dominijos teises savo kolonijai Afrikoje, kuri buvo žinoma kaip Gold Coast. Konservatyviška spauda daro iš to didelį dalyką. Girdi, Britanija laisvu noru duoda tautoms laisvę. Bet ką gi faktai kalba?

Gold Coast žmonės, kaip ir kitų kolonijų žmonės, kovojo už savo laisvę per daugelį metų. O kolonizatoriai visomis jėgomis priešinosi. Jie naudojo visokias gudrybes ir represijas, kad pastojus kelią tos kolonijos žmonių pasiliuosavimui.

Įdomiausias įvykis buvo netaip seniai. Kolonizatoriai pabugo, kad žmonių judėjimas smarkiai kyla. Jie suėmė įtakingesnius lyderius, jų tarpe ir Kwame Nkrumah, kurs dabar tapo naujos dominijos premjeru. Sakoma, kad pas jį buvo rasta sena komunistų knygutė. Jie buvo apkaltinti sukolabyste įkurti komunistinę valstybę. Bet tas "trikasas" šovė atgal. Sakoma, kad niekas tiek daug nepadėjo išsipopuliarizuoti Nkrumui, kaip šis areštas ir apkaltinimas komunizmu.

Sakoma, kad Gold Coast kolonijos studentai Anglijoje įstodavę į Britanijos Komunistų Partiją, bet baigę mokslus ir grįžę namo užmiršdavo apie tai. Ar jie visai apie tai užmiršo, sunku pasakyti. Bet kolonizatoriams tas davė idėją panaudoti tą faktą ir pabandyti pakenkti kolonijos žmonių kovai už laisvę.

Gold Coast (dabar vadinsis Ghana) žmonių iškovota laisvė, kad ir ne visiškai, yra nuopelnas tų žmonių, kurie aukojosi ir kovojo už laisvę, o ne Anglijos imperialistų. Kenja yra geras vaizdas, kaip jie "laisvina" kolonijas. Alžirija, kur francūzai viešpatauja, yra kitas geras pavyzdys. Tik kai jau pasidaro nenaudinga toliau delsti su davimu didesnių teisių, jie nusileidžia.

UNIJOS IR DARBININKAI

Kad unijos reikalingos dėl darbininkų gerovės, tai niekas neginčys, išskyrus, žinoma, fabrikantus, kurie visuomet neapkenčia unijų. Bet tik prigulėti prie unijos, o daugiau jau nebesirūpinti jų reikalais, tai visai kitas dalykas.

Jungtinėse Valstijose iškyla viršun, kad nekuriuose unijose yra prilindusių raketierių ar jų sėbrų. Jie panaudoja unijas visai ne tam, kam jos skirtos. Atsakomingi unijų organai neatkreipė atydos į tokius dalykus.

Pastebėta daugelyje atsitikimų, kad tam tikrų unijų lyderiai išnaudoja unijų autoritetą antiliaudiškiems veikiams. Jie panaudoja net ir unijų finansus. Pasirodo daug lyderių, kurie aktyviai dalyvauja imperialistų intrygoje.

Visa tai įvyksta todėl, kad eilini ainiai nerodo stropumo, nesirūpina savo unijų reikalais. Jie užsimoka duokles ir pasibaigia visas jų darbas. Lyderiai gali elgtis, kaip jiems patinka. Gerai, ar blogai jie daro, niekas jų nesudraudžia.

Kadangi dabar unijos labai išaugo ir susijungė į galingas federacijas, tai jos pasidaro svarbiu įrankiu. Nei vienas politikierius nepažiūpsos progos nepabandęs panaudoti tokią jėgą savo interesams. Reikia manyti, kad jie nemažai atydos kreipia į tai, kad lyderius pakreipti savo pusėn. Galimas dalykas, kad jie stengiasi pastatyti, kur galima, savo žmones.

Darbo žmonės turi būti organizuoti į unijas, bet jų taip pat šventa pareiga būti aktyviais unijistais. Tik tokiame atsitikime unijos veiks gerai, bus naudingos darbo žmonėms. Ir lyderiai, matydami eilinių narių nusistatymą, nebus laisvi elgtis savavališkai.

Keista, kad dabar Jungtinėse Valstijose unijų valymo nuo raketierių imasi vyriausybės organai. Jiems, žinoma, daugiau rūpi ne unijų apvalymas, o jų diskreditavimas. Jie nori pažeisti unijų autoritetą, sukelti žmonėse blogą opinią.

KAS NAUJO PASAULYJE

Po ilgo vilkinimo, išsiskinėjimo, Izraelio vyriausybė galų gale nutarė ištraukti savo karines jėgas iš Egipto žemės. Kada šiuos žodžius skaitysite, evakuacija bus baigta, ar eis prie pabaigos.

Sakoma, kad premjeras Ben-Gurion net apsiverkęs, kuomet galutinai nusprendęs ištraukti savo jėgas iš Egipto žemės. Ko jis verkė, tai sunku pasakyti.

Su ištraukimu Izraelio jėgų iš Egipto bus užbaigtas to negarbingo incidento likvidavimas. Tiesa, dar reiks daug nuveikti, kol bus padėtis pilnai atstatyta, bet tas bus atlikta per derybas ir diskusijas.

Šis incidentas, tačiau, paliks didelę dėmę ant taip vadinamų Vakarų demokratijų veido. Reikia atsimiti, kad šią agresiją padarė, be mažutės Izraelio valstybės, dvi didžiosios Vakarų demokratijos — Britanija ir Francija. Tai valstybės, kurios daugiausia kalbėjo prieš agresiją.

Be materialių nuostolių, jos apturėjo didelius moralius nuostolius. Ypač jų prestižui užduotas didelis smūgis. Afrikoje ir Azijoje jų itaka labai susmuko.

Taigi, kaip matome, ginklo politika yra labai žalinga. Būtų gerai, kad ir Jungtinių Valstijų autoritetai pasidarytų iš to pamoką. Prezidento Eisenhowero planas dėl Vidurrijų, tačiau, rodo visai ką kita.

Šiomis dienomis britų kolonija, kuri buvo žinoma kaip Gold Coast, tapo nepriklausoma Britanijos dominija. Panašiai, kaip kad anksčiau atsitiko su Indija ir Pakistanu. Nauja dominija vadinsis Ghana vardu.

Ghana valdysis panašiai, kaip ir kitos dominijos. Ji turės parlamentą, kuris tvarkys šalies reikalus, bet ir britai turės balsą. Juos atstovaus gubernatorius — general governor, panašiai, kaip Kanadoje.

Ghana turi 4,125,000 gyventojų, kurių tarpe yra 7,000 britų. Visi kiti yra negrai.

Ghana yra pirma negrų valstybė, kurią valdys patys negrai, įsikūrusi šiame šimtmečiuje. Liberija susikūrė praėjusiam šimtmečiuje iš Jungtinių Valstijų paliuosuotų vergų. Sena Etiopijos karalystė neskaitoma negrų valstybe.

Sostinė bus Accra. Premjeras — Kwame Nkrumah. Įsikūrimas neprigulmingos dominijos Afrikoje bus di-

delis paakstinimas kolonijų žmonėms kovoje už laisvę.

Japonai, kaip sako pranešimas, ruošiasi "sėdėjimo streikui" prieš atominius bandymus.

Visuomenė debatuoja pasiūlymą, kad būtų pasiūstas "saužudystės sėdėjimo laivynas" į apylinkę Christmas salų, kur britai ruošiasi sprogdinti vandenilio bombą, ateinantį pavasarį ar vasarą.

Daugelis atominių ginklų oponentų siūlo mažus laivus ir žmones dėl tokio "sėdėjimo streiko". Vyriausybė ir jūrininkų unija nepritaria šiam sumanymui.

Šis dalykas, tačiau, rodo japonų nusistatymą prieš atominius eksperimentus Pacifike.

Indijos premjeras Nehru, kalbėdamas Kanpure, ryšium su rinkimais, smarkiai atakavo Jungtines Valstijas, Britaniją ir Franciją už bandymą drumsti Indijos ir Pakistano santykius.

Jis kaltino, kad Jungtinės Valstijos ginkluojančios Pakistaną. Už tai dabar Pakistanas taip drąsiai kimbąs prieš Indijos dėl Kašmiro.

Jungtinių Valstijų senatas užgyrė prezidento Eisenhowero Vidurrijų doktriną.

Ta doktrina, kaip jau yra žinoma, reikalauja, kad Jungtinės Valstijos kovotų ne tik pinigais, bet ir ginklu prieš "komunizmo agresiją" Vidurrijuose.

Pavojus tame, kad prezidentui Eisenhowerui suteikiama didelė galia panaudoti militarines jėgas, jeigu jis matys reikalą.

Klausimas, žinoma, ar daug arabų šalių sutiks pasiduoti JAV diktatui.

Britanija planuoja įvesti į visus karo ir prekinis laivus atominius pečius. Kitaip saktant, jie bus varomi atomine jėga.

Klausimas, žinoma, kada tas bus padaryta. Tai ne taip lengvas dalykas.

Prezidentas Eisenhower nepakvietė senatoriaus Joseph McCarthy į formalius pietus, kurie buvo surengti aukštiesiems asmenims.

Senatorius esąs labai užsigavęs.

Draytone, Anglijoje, didelis ARF transportas sugriovė du namus, kuomet krisdamas atsimušė į juos. Sepytinolioka asmenų žuvo.

Orlaivis buvo tik pakilęs

iš aerodromo kelionėn į Malta.

Britanijos gydytojai ruošiasi streikui. Jie reikalauja pakelti algas.

Tenai mat veikia valstybinė sveikatės apsaugos sistema ir gydytojų atlyginimas už jų darbą mokamas iš valstybės išdo.

Pietų Afrikos vyriausybės bėdos nemažėja, o didėja.

Negrai, kuriuos ji stengiasi atkirti nuo baltųjų, boikotuoja busus. Vyriausybė, norėdama palaužti boikotą, sulauko busų judėjimą negrų distriktuose visai.

Bijodama demonstracijų, vyriausybė sutraukė daug policijos.

Jungtinės Valstijos informavo kanclerį Adenauerą, kad jo numatytas atstovas Hans Globke Amerikoje nepageidaujamas.

Mat prie Hitlerio jis buvo vienas iš autorių, kurie sudarė Nuernbergo antisemitinius įstatymus.

Globke yra aukštas Adenauerio valdžios pareigūnas.

Nesijuokit

Pr. G. Tėviškės Žiburiuose sako, kad šv. Kazimieras lietuviams esąs artimiausias iš visų šventųjų, nes jis esąs susijęs su "mūsų žeme, mūsų tauta, mūsų sostinė, mūsų kovomis."

Kažin kūrė pusę jis palaiko? Kas liečia "vaduotojus", tai atrodo, kad jis jiems visai nepadaėda.

J. Kardelis nori Lietuvos su 10 milijonų gyventojų. Tai minimumas.

Faktas, tačiau, palieka faktą, kad galų gale teks pasitenkinti 6x4 sklypeliu.

Dr. Antanas Musteikis sako, kad lietuviai bėgliai "jaučiasi gerai pažįstą sovietinę strategiją ir taktiką ir galį nurodyti, kaip pašalinti raudonąją pasaulio dėmę".

Tiesiog nebesuprantama, kodėl prezidentas Eisenhower nepasimė jų už patarėjus, vietoje, sakysime, pono Dulleso?

Yra ligų, nuo kurių gydymasis labai daug kainuoja, bet yra liga, kurią žmonės perka brangiai mokėdami.

Pavyzdžiui, alkoholizmas, kuriuo tik Ontarijoj serga 76,000.

Dr. Šaipokas

Kanados Teismas atšaukė balsais ko provincijos "padlock laįstatymas" tucinį.

Pagal šį ko prokuroras krešti sales ranto, užda status be te prieš jo žy.

Viskas, lėjo daryti teismą po atidaryti. kad vieta tam, dėl k

Per dvi vo leista I konstitucij

O federalai žinojo, titucinis.

Ir ji gal naikinti.

Tuo pat kinta keli mai, kuriuo cialkredito

Ji galėčiausiam ar jis kons

Bet ji r

Vardan nistus juk tuciją lauž

Spynos mas yra jos laimėj

Istatymai buvo prieš bile

Jame ne kas yra ko

Tai ant jimas Kan sius 20 me

Atsimen nukentėjo

Ypač ji bia jama prieš laikais.

Žmonių tē parlame sekcija.

Ar spy laikē bent tai sunku cijos siau nistinis ju augo.

Bet kad kultūriniai aišku.

Suvaržyse daugel nuo kultū

Reakcin sukti prie met slopi kultūrą.

Tas yra są pasaul

Pastabos

Kanados Aukščiausio Teismo aštuoniolika prieš vieną balsais pasmerkė Kvebeko provincijos įvestą įstatymą, kuris buvo žinomas kaip "padlock law" arba "spynos įstatymas", kaip prieškonstitucini.

Pagal šį įstatymą Kvebeko prokuroras turėjo teisę krėsti sales ir namus be varanto, uždaryti metams pastatus be teismo. Apeliacijos prieš jo žygius nebuvo.

Viskas, ką nukentėjęs galėjo daryti, tai kreiptis į teismą po metų, kad leistų atidaryti. Jis turėjo įrodyti, kad vieta nebenaudojama tam, dėl ko buvo uždaryta.

Per dvidešimt metų buvo leista Duplesui laužyti konstituciją.

O federalė vyriausybė gerai žinojo, kad tai prieškonstitucinis.

Ir ji galėjo greitai jį panaikinti.

Tuo pat metu buvo panaikinta keli Albertos įstatymai, kuriuos buvo įvedusi socialkreditorų vyriausybė.

Ji galėjo atiduoti Aukščiausiam Teismui peržiūrėti, ar jis konstitucinis.

Bet ji rėko nedarė.

Vardan kovos prieš komunistus juk galima ir konstituciją laužyti.

Spynos įstatymo palaidojimas yra didelis demokratijos laimėjimas.

Įstatymas buvo toks, kad ji buvo galima panaudoti prieš bile kurią srovę.

Jame nebuvo paaiškinimo, kas yra komunizmas.

Tai antras toks laimėjimas Kanadoje per praėjusius 20 metų.

Atsimenat, kiek žmonės nukentėjo nuo 98 sekcijos. Ypač ji bauriai buvo naudojama prieš bedarbius krizės laikais.

Žmonių protestai priverstė parlamentą panaikinti tą sekciją.

Ar spynos įstatymas su laikė bent kiek komunizma, tai sunku pasakyti. 98 sekcijos siautimo metu komunistinis judėjimas labiausiai augo.

Bet kad jis daug pakenkė kultūriniam judėjimui, tai aišku.

Suvaržymas veikimo salėse daugelį žmonių atstūmė nuo kultūrinio veikimo.

Reakciniai įstatymai, atsukti prieš pažangą, visuomet slopina demokratiją ir kultūrą.

Tas yra patvirtinta po visą pasaulį.

Indijoje dabar eina seimo rinkimai. Kadangi didžiama žmonių beraščiai, tai rinkimai sudaro labai daug keblumo. Atžymėjimui kandidatų, ant dėžučių, į kurias metami balsai, išpaisyti tam

tikri ženklai. Rinkėjai atžymimi taipgi ženklais ant pirštų su atitinkamu rašalu. Čia matote kaimo moteris gaunant atitinkamus ženklus ant pirštų, kad jos galėtų balsuoti.

Ką Kiti Rašo

Vatikanas ir Lenkija

Lenkijos rubežiai su Vokietija dabar yra Oder-Neisse upės. Tai buvo Lenkijos rubežius labai seniai, pirm Lenkijos padalinimo į tris dalis.

Nors Lenkijos valdžia pripažinta Londone ir Washingtone, ta nauja Lenkijos sritis, matyti pataikaujant Vakarinei Vokietijai, laikoma abejotina.

Vatikanas irgi "nepripažino" Lenkijai tos srities. Vatikano rekorduose vis buvo Vokietijos vyskupai "aptar nauja katalikus" toje srityje.

Dabar betgi Vatikanas keičia savonusistatymą. Matomai susikalbėjimu su nauja Lenkijos valdžia, o gal tikintis ją pakreipti toliau prie Vakarų, Vatikanas jau skaitosi su Lenkijos vyskupa toje srityje.

Lenkijos valdžios pareigūnai sako, tas labai pagelbės Lenkijai. Nors Lenkijoje yra tiršta gyventojų, o Poznanio, Wroclawo ir kitose apylinkėse yra skystai gyventojų, daugelis pasitraukė Vokietijon, iš Lenkijos mažai kas apsigyvena tose vietose, vis dar bijomasi, kad vokiečiai gali sugrįžti ir kad apsigyvenę ten bus genami atgal ir gal baudžiami.

Vatikanui pakeitus savo nusistatymą betgi tikimasi daugelis katalikų nebijos, bus padrasinti vykti ten, nes atrodo, kad jau ir Vatikanas įsitikina, jog ta sritis pasiliks Lenkijai.

Juo daugiau reakcijos tuo mažiau kultūros.

J. Y.

Kokie nebūt Vatikano tikslai, vistiek įdomu, kad jis keičia savo nusistatymą ten. Atrodo, kad tikrai Vatikanas jau netiki, jog tos vietos būtų nuo Lenkijos atimtos, ar kad Lenkijos liaudies valdžia gali būti nuversta. — Vilnis.

Muzikas — šnipas

Įdomų atidengimą valdžia padarė ryšium su Jack Soble, jo žmona ir Jacob Albamo ruošiamą byla.

Kai suimtųjų asmenų (kaltinamų šnipinėjime) advokatas užklausė valdžios atstovų, kokius vyriausius liudininkus ji mano išstatyti prieš suimtuosius, tai jam buvo atsakyta: Boris Morros.

Kas tas Boris Morros? Smulkių žinių apie jo praeitį ir dabartį neduodama, tačiau yra žinoma, kad šis būtų Boris Morros yra muzikas. Jis atvyko į Ameriką (1922 metais) su vienu veikalu iš Paryžiaus, čia jis vėliau statė daugiau veikalų, tarp kitko jis pagamino du filmus, "Carnegie Hall" ir "Tales of Manhattan".

Morros, sakoma, esąs geras muzikas, kadaise, prieš revoliuciją, Peterburge studijavęs muziką pas bene žymiausią rusų kompozitorių Rimsky-Korsakovą!

Daba rėis asmuo, valdžios duomenimis, liudys prieš anuos tris suimtuosius, kurių teismas prasidės kovo 11 d. Valdžios atstovai sako, kad šis Morros yra palaikęs kontaktą su kaltinamaisiais, kad jis veikęs slapta, veikęs šnipiujadoje, tik nežinia, ar jis ten buvo pradėjęs veikti

su valdžios žinia, ar be jos.

Užtenka priminti tai: nežiūrint kaip jis "veikė", su kienu žinia ir pritarimu jis tai darė, Morros labai pažemino muzikų vardą. Tik pagalvokite, ką dabar amerikinė visuomenė, dora visuomenė, pamanyt: štai, žymus muzikas ir "produceris" atvirai pasisako, kad jis buvo šnipas, kad jam muzika ir menas buvo tik antraeilis dalykas, tik priedanga. Jis, Morros, atsisėdęs į liudininko suolą sakys: aš šnipinėjau, aš gyvenau požemio gyvenimą, aš liudiju prieš šiuos tris!... Visuomenė, kuri yra įpratusi žymius muzikus ir menininkus gerbti, nežinia, ką pasakys, kai pasirodys spaudoje šio asmens rolė! — Laisvė.

Apsimoka, Ar Ne?

Smetoninėje "Dirvoje" Bronys Raila stato klausimą ar apsimoka "laisvinti Lietuvą", ar ne? Jis sako:

"Jeigu kalbėti apie apsimokėjimą, tai iševijos lietuviui šiandien dirbti Lietuvai ir jos laisvei tikrai neapsimoka. Gal tik mažai asmenų saujelei, kuri iš to pragyvena, o kitiems ne." ("D." vas. 28).

Labai aiškiai ir drąsiai pasakyta. Bronys turėtų žinoti kas "apsimoka", o kas ne. Juk ir jis pats netoli stovi nuo "laisvinimo veiksmų".

Jam pikta, kad neįeina į tą mažą saujelę, kuri iš "laisvinimo" pragyvenimą darosi. — L. Jonikas.

Kada Liurbiai Snaudžia

Biūrokratiniai liurbiai ilgai snaudė ir nusidavė nematą, kad darbo unijose yra kyšininkų, kriminalistų, korupcijos meistrų, žodžiu sakant, yra tokių elementų, kuriuos dabar vadina raketieriais.

Tik pastaruoju laiku pradėta mėžti tas iš tolo smirdantis mėšlas. Tik dabar Amerikos Darbo Federacija — Kongresas Industriųjų Organizacijų pradėjo rašyti etikos kodeksus.

Tuo unijų bosų apsileidimu pasinaudojo Senato politikai. Dabar senatorius McClellan, McCarthy ir kiti pradėjo tyrinėti ir ieškoti raketierių darbininkų judėjime.

Pirmas jų tyrinėjimų bandymas yra grubi sensacija. Ant scenos jau pasirodė buvęs gambleris ir raketieris J. Elkins ir buvusi prostitutijos karalienė Ann Thompson — abu iš Portland, Oregon.

Tai matot, kas peršasi apvalyti darbo unijas nuo žulikių, gamblerių ir gengsterių! Ką dabar sakys tymsterių unijos bosai ir ką dabar sakys pats vyriausias AFL-CIO bosas George Meany? Jie juk supranta, kad tyrinėtojams ne tiek rūpi apšva-

ŠYPSENOS

Brangūs klausimai

Naivus žmogelis nuėjo pas burtininkę, kuri paėmusi iš jo 20 dolerių pareiškė, kad tas suteikia jam teisę pastatyti du klausimus.

"Po paraliais", nusistebėjo žmogelis. "Tai pasiutusiai daug pinigų tik už du klausimus, ar ne?"

"Taip, daug," atsakė burtininkė. "Na, o koks tavo antras klausimas?"

Amerikiečių rūpestis

Susitiko Windsore du buvę draugai; vienas gyvenęs Kanadoje, o kitas Detroite, ir pradėjo kalbėtis.

"Va, ta raudona žvaigždė," tarė kanadietis, rodydamas pirštu, "yra Marsas. Šiomet prasideda geologiniai metai, bus daug atydos kreipiama ištyrimui Marso, ypač ar yra ant jo kokia nors gyvybė."

"Kad tik jie nesurastų gyventojų ant Marso," tarė amerikietis. "Paramos užsieniui našta mus visai sutriuškintų."

O jeigu ji...

Tėvas davinėjo patarimus sūnui, kuris ruošėsi vestis.

"Kooperacija yra ženybinio gyvenimo pasisekimo pagrindas," tarė tėvas. "Reikia dirbti kartu. Pavyzdžiui, jeigu žmona nori eiti pasivaikščioti, eik su ja pasivaikščioti. Jeigu ji nori eiti į kinoteatrą, eik su ja į kinoteatrą. Jeigu ji nori suplauti lėkštes, plauk lėkštes su ja".

"O jeigu ji panorės išplauti virtuvės grindis?" paklausė sūnus.

rinti unijas, kiek pulti, diskredituoti visą darbininkų judėjimą.

Bet pamatysite, kad prietų darbo unijų, kurioms vadovauja progresyviai, McClellan ir McCarthy negalės prisikabinti, nes ten su raketieriais seniai apsidirbta.

Ne Senatas, bet pačios darbo unijos turi laikyti šluotą savo rankose. — L. Prūseika.

Kada Gyvenimas Tampa Kančia

Savo ranka iš gyvųjų tarpo išsibraukė gabusis muzikas, pianistas, kompozitorius Pranás Balevičius. Pažinome jį visi gerai. Pasigėjo mūsų menininkai. Pasigėsimė mes visi. Didelis, skaudus nuostolis visai lietuviškai visuomenei.

Kodėl šis genialus ir palyginti dar jaunas lietuvis pasirinko šį kelią atsisveikinimui su gyvaisiais?

(Pabaiga ant 12 pusl.)

JONAS DOVYDAITIS

Tolimoje Šalyje

Iš kelionės įspūdžių po Indiją

(Taša)

Gatvėse labai mažai matyti pėsčių moterų. Jos dažniau važiuoja asiliukų traukiamais vežimėliais. Moterys dėvi savo tradiciniu rūbu — sari. Tai ilga spalvoto šilko arba plonos medvilnės juosta, kuria apvynioti pečiai, krūtinė, liemuo, šlaunys ir kojos. Indės mėgsta sari ryškių spalvų: skaisčiai raudoną, žalią, violetinį arba citrinį.

Dauguma vyrų Deli nenešioja kelnų. Jie apsvynioję tradicine paklode, kurios galai maskatuoja apie kojų gurnelius. Matyti ir tokių dabitų: nors karšta, bet jie dėvi marškinius, lengvą megztuką ir tamsią liemenę. Keičnes pavaduoja surangyta apie kulkšnį nutysusi paklodė.

Praeina vyriškiai, kurių galvos puskastos nuline mašinėle, tik užpakalyje ant pakaušio palikta ilga juoda kaselė it virvutė.

Indai paaiškino mums:

— Šie žmonės labai religingi. Jie tiki, kad patekus bėdon juos pačiups už kaselės dievai ir... ištrauks viršun.

Neretai pasitaiko pamatyti gatvėje ir tokių žmonių, kurie visiškai nesikerpa plaukų, dešimtmečiais juos augina. Tai taip pat atskirų sektų nariai. Tokius ilgus plaukus mėgsta ir jogai, kurie juos susitepa šventu karvės mėšlu.

Iš senojo Deli patenki į naująjį Deli. Čia miestas jau visai kitaip atrodo. Plynoje vietoje jį 1911 metais įsteigė anglai, stumdami šiaurę, pavergdami naujas ir naujas Indijos sritis. Iš Kalkutos jie čia perkėlė savo didžiosios kolonijos sostinę.

Nesirūpindami, kokiose sąlygose gyvena vietiniai, anglai išplanavo sau daugybę sodų ir parkų, ilgiausių spinduliais į visas puses išsikleidžiančių bulvarų. Vyriausybinius pastatus ir kotedžius jie išdrakė didžiausiam plote. Indų darbininkų rankomis anglai pastatė ir grandiozinius paminklus karalienei Viktorijai, vicekaraliai; labai ilgai, net keliasdešimt metų, jie statė parlamentą (čia juk turėjo sėdėti indų tautos atstovai, kam gi skubėti!).

Važiudamas nauju oju Deli nebežinau, ar čia miestas, ar jo priemiesčiai — taip toli vienas nuo kito išbarsyti tarp žaliųjų plotų namai.

Dabar čia tvirtai įsistiprino naujosios Indijos vyriausybė. Prie visų ministerijų ir įstaigų kabo pirmoje vietoje indiškai užrašai. Statomi nauji gyvenamųjų namų kvartalai — daugiausia tipiški, dviejų aukštų balti arba rausvos spalvos namukai su dideliais langais ir verandomis. Labai gyvai veikia ir naujos indiškios firmos — iš gelžbetonio jos stato stiklinėm sienom korpusus bankams, trestams ir gamyklų koncernams.

Daugumai Indijos miestų charakteringa didelės palaidų karvių bandos. Mat daugelis jų, labiausiai pilkos ir baltos spalvos, laikomos šventomis. Štai ir sostinėje, gražuose skveruose ganosi būriai smailiaragių karvių. Jos žingsniuoja bulvarais, išsisi ant žolelės netoli paminklų ir vyriausybinių pastatų. Karvės suteikia ir naujajai, stiklo bei betono Indijai kažkokį dviejų tūkstančių metų senumo antspaudą, kaimišką išvaizdą.

Daugybė vietos gyventojų vartojamų tarnių, daugybė tautų, daugybė religinių papročių Indiją daro keistai marga, stabdo jos pažangą. Visa tai sukelia ir kruvinus savitarpio ginčus, pautynes, bereikalingą tautos draskymą, netikrumą.

Didis uždavinys suvienyti Indiją, panaikinti šiuos broližudiškus, fanatiškus ginčus. Anglai puikiai išnaudojo religinį fanatizmą, masių nerastingumą, aklą tikėjimą karvėmis, beždžionėmis, akmeninėmis statulomis, fetišais. Jie piudė musulmonus prieš braminus, budistus prieš hindus. Anglai kiršino, skaldė ir valdė.

Naujajame Delyje matėme sudegintus, piktžolėmis apaugusius, nykius kvartalus. Tik prieš keletą metų čia gyveno musulmonai, turėjo savo veikiančias mečetes, kapines, namus... Pasiutęs religinis įniršis, ta baisi, šimtus metų neužgyjanti žaizda, sukėlė tamsių masių konvulsijas. Musulmonų kvartalai buvo nusiaubti su Atilos laikų išlėmu. Namai ir minaretai buvo deginami, antkapiai ir paminklai sprogdinami, kvartaluose neliko akmens ant ankmenų...

Musulmonai taip pat neliko skolingi. Jie piovė hindus, griovė namus ir krautuves, pelenais pavertė prekių sandėlius ir mokyklas.

Vaikščioji po tas dykynes ir mąstai — kokią didelę valstybinę ir istorinę reikšmės, be galo sunkią misiją vykdo šiandieninė Neru vyriausybė, jos geriausi kultū-

ros, politikos ir visuomenės veikėjai, vienydami ir auklėdami liaudį. Tai titaniškas darbas. Religija ir seni papročiai — nelyginant tūkstančiais metų iškerojęs brūzgynas, per kurį reikia praskinti platų ir šviesų kelią į laimę.

Tačiau šis darbas kol kas nevykdomas aiškiais revoliucinėmis priemonėmis, kaip savo laiku tai darė senojoje Turkijoje jos didysis reformatorius Kemal Paša-Ataturkas.

Ekonominiu atžvilgiu Indija — naujagimis, kurį reikia užauginti, išmokyti, padaryti nepriklausomą, pasitinkintį ir kultūringą, dviasikiai ir fiziškai stiprų. Devyniasdešimt procentų Indijos gyventojų reikia išmokyti rašto! Visą šią, be galo sudėtingą tautinės sąmonės revoliuciją reikia vykdyti nuolat stebint imperialistų kėsulius, kurie ir ligi šiol Indijoje turi patikimą sąjungininką — kapitalą. Svetimšaliai, daugiausia anglių kapitalistai, kasmet išpumpuoja iš Indijos 2 milijardus rupijų pelno — milžinišką sumą, kuri daug padėtų pamaitinti, aprenkti, pamokyti rašto vargo sutemose skendinčią indų liaudį.

Naujieji penkmetiniai planai, atkakliai įgyvendinami Neru vyriausybės. Naujos sunkiosios pramonės įmonės, kurias ji statosi, didelė Tarybų Sąjungos ir kitų šalių pagalba — apriboja šį nesulaikomą Indijos turtų ir energijos tekėjimą į užjūrio monopolijas, į anglių-amerikiečių milijonierių seifus.

Tačiau tai tik pradžia.

Būnant Delyje įvyko viena indų religinė šventė. Didžiausioje miesto Ramilagarau aikštėje, kurioje gali sutilti pusė milijono žmonių, buvo pastatyti trys didžiuliai, spalvotu popierium ir blizgučiais papuošti stabai. Tūkstančiai policininkų su tradicinėmis dvimetinėmis bambuko lazdomis, motorizuoti junginiai, susodinti į amerikinius "vilisus" ir aptaisyti baltais, amerikinės karo policijos pavyzdžiu šalmiais bei diržais, tvarkė žiūrovų sriautą, kuris tvino nuo pat ankstyvo ryto. Šventė prasidėjo popiet. Religinėse apeigose dalyvavo visi ministrai su prezidentu ir Neru priešakyje.

Aikštėje pastatyti stabai vaizdavo piktąsias dvasias, kurios pagal legendas kažkada pagrobė dievo sūnaus Ramos gražiąją žmoną Sitą, oru nusinešė į Ceilono salą ir ten įkalino auksiniuose rūmuose...

Rama, dievas, atsižadėjęs dieviškos galybės, nusileidęs žemėn, kad taptų didvyriu, būvo bejėgis susidoroti su plėšriu Ravana. Ceiloną nuo Indijos skyrė ir jūra. Ir štai

vargšui Ramai, netekusiam savo gražiosios žmonos, atskubėjo pagalbon beždžionių karalius Hanumanas ir ke-turrankis Nala. Buvo sumobilizuotos visos Indijos beždžionės. Milijonai dvikojų gyvulių rovė medžius, ritino iš Himalajų kalnų atplėštas uolas ir pastatė tiltą per sąsiaurį į Ceiloną. Gražioji Sitą buvo išgelbėta!

Kasmet indai degina piktąjį Ravaną ir jo talkininkus: Kumbhakarną ir Medhanadą.

O beždžionė jiems yra įsikūnijęs šventasis geradaris Hanumanas...

Ir štai pusės milijono žmonių minia, tą dieną susirinkusi paradinėje Deli aikštėje, egzaltacijos ir religinio svaigulio pagauta, matydama degančius piktuosius dievus, be-paliovos šaukė ir klykė: "Rama... Rama... Rama..."

Šiame svaigiame balsų užšėsyje tarsi girdėjai senosios Indijos riksmą, jos alsavimą. Senovė dar gajai, ji dar giliomis šaknimis jaugusi į sielas, į paprasto žmogaus buitį. Bet aušta naujos aušros valanda, kaip legendarinis Ravana buvo priverstas kažkada pasiduoti, taip turės pasiduoti naujam Indijos atgimimo vėjui ir indų religinis svaigulys.

Delyje — labai gausu senosios istorijos, kultūros ir architektūros paminklų. Architektūriniai Delio paminklai išsibarstę aplink miestą per dešimtis kilometrų. Kiekviename žingsnyje matai pažaliavusias, akmeniu pavirtusias mečetes, senus fortus, suaižėjusius mauzoliejus, raudono tufo maldyklų skliautus, senų karvedžių pastatytus pergales vartus, smailius minaretus, medžiais apaugusius šulinius, iš kurių gėrė mongolų raiteliai, "geležinis šlubis" Tamerlanas, mongolų vaikščiai...

Mes apsilankėme Deli observatorijoje. Dabar čia gražus, lieknų palmių priaugęs sodas su mažais ežerukais ir akmeniniais bokšteliais, aikštėmis ir laiptais. Yra išlikusios lipynės, turinčios po septyniiasdešimt apdulusių tašyto akmenų laiptelių... Jų viršuje — terasos. Jos dabar tuščios, čia vaikštinėja ir fotografuojasi studentai, žaidžia vaikai. XVII amžiaus pradžioje tai buvo svarbiausi Indijos mokslo rūmai. Imperatoriaus astronomai fikso savo žvaigždžių kelius, mėnulio atmainas, žmonių likimus. Karaliai ir aukštieji dvasiškiai pagal astronomų duomenis skelbė kalendorius ir šventąsias dienas. Saulės užtemimas buvo panaudojamas liaudžiai pagąsdinti, kaip didžioji dievų rūstybė, kurios atleidimo išprašydavo

karšta valdovo ir kunigų malda. Saulei užtemus, observatorijos, bokštus lipo maldininkai, daužė būgnus, klykė, prašydami dangaus malonės, o minios klūpojo ir žiūrėjo į vandens sklidas lėkštes... Į tai, kas tuo metu vyksta danguje, neturėjo teisės žvilgterėti nė vienas paprastasis.

Mažamečiai siuvėjai. Minaretas Kutb-Minar. Ten, kur sudegino Gandi. Prie raudonojo forto vartų.

Laisvą valandą turėdami, išėjome pasižvalgyti po Deli be vadovo.

Europiečių gatvėse nesutiksi. Matėme tik vieną vieną baltąjį, apsirengusį nepuošniai, žilais retais plaukais, minantį dviračio pakoję... Visi kiti — važiuoja mašinomis, dažnai naujomis ir prabangiomis. Už vairo sėdi nemaža moterų, pašiaušusių dažytus plaukus, pasi-puošusių sidabro apyrankėmis, sunkiais auksiniais vėriniais, baltais perlų karoliais. Šios turtuolės lyg ir mėgdžioja Indijos papročius. Indė, net pati neturtingiausia, stengiasi ir pati pasi-puošti ir pagražinti savo mažą dukrytę. Ant kojų riešų, ant rankų ji užmauna kaltinius sidabro žiedus, į ausis įveria blizgučius, nosies šnervėn įsega spindinčio akmenėlio akutę. Didelė puošimosi aistra yra šių tamsia-veidžių moterų nacionalinio broūžas. Tolimiaušiose kaimuose, pačiose skurdžiausiose belangėse molio trobelėse matėme vargo sunaikintais veidais moteris, vos turinčias kūnui apdengti sudriskusį sąrį ir vis tiek dėvinčias pigius metalinius papuošalėlius.

Užėjome į vieną Deli universitetą. Dviejų aukštų namai pastatyti lyg ir žvaigždė, lyg ir kryžminėmis juostomis. Namų apatinis aukštąs išdalintas liliputiškomis krautuvėlėmis. Jos — be durų, be langų, tik nakčiai nuleidžiamas saugus uždangalas. Krautuvėlių dešimtyje, jeigu ne šimtai... Kiekviena jų turi savo savininką. Prekiauja iš gatvės pusės, prekiauja iš kiemo, praėjimui tarp atskirų namų blokų. Kabo spalvotos reklamos, firmų skardiniai plakatai. Ant grindų sėdi siuvėjai, tarp jų nemaža 12-13 metų amžiaus vaikų. Ant grindų pasitiesę, meistrai karmo vilnonę medžiagą. Dideli skelbimai šaukia: "Kostiumą pasiuvamė per 10 val. be papildomo atlyginimo. Per 6 valandas pasiuvame už nedidelį priedą". Išgeltę vaikai, nepakeldami akių, ranka nepaprastai mikliai suką dūžgančias siuvamas mašinėles. Štai kur siuvėjų mitrumo pasiaptis!

(Bus daugiau)

Jono

Didžioji revoliucija tautą į lemvo išsižadė ir nacional Nepaisant pantų, Ar bei Prancū ir lietuviš nacionalist nių pastan bo žmonės jos vadov reikšminga pabaigoje emė valdži jkūrė Lie cialistinę by valdžia, lietuvių ta limo ir vys rūpino pat vičių į akt bą. Taryk vadovas V. sukas pakv ečių dirbti istorijos-et jaus direkt vičius em kaip maty tobiografij to darbo p binės sant "Buvo tuo rašė J. Ba me muzie kultūros i Vilniuje d namuose koncentru ziejų įreng tarp kitų tino, Jono rinkinius talpinti. tuose nar kanceliarij sales ir ka balandžio šinėti — daiktus ir bene" (D- čiaus aut nius, 1936. Bet " nos naktj kų legionir padarė mū visų daikt neatgaben Tačiau J vo ne tik ir visuome minėtoje "boje" J. H brėždamas sį lietuvi praeičiai, mi apie mes nepr pasikalbėj apie reikal šioje gady vičiaus v mo pobūd tas, kad jis

JUOZAS ŽIUGŽDA

Jono Basanavičiaus Kultūrinis Palikimas

(Tęsa)

Didžioji Spalio socialistinė revoliucija pakėlė ir lietuvių tautą į lemtingą kovą dėl savo išsivadavimo iš socialinės ir nacionalinės priespaudos. Nepaisant vokiškųjų okupantų, Amerikos, Anglijos bei Prancūzijos imperialistų ir lietuviškųjų buržuazinių nacionalistų kontrrevoliucinių pastangų, Lietuvos darbo žmonės, Komunistų partijos vadovaujami, pasiekė reikšmingą pergalę, 1918 m. pabaigoje — 1919 metais patėmė valdžią į savo rankas — įkūrė Lietuvos Tarybų Socialistinę Respubliką. Tarybų valdžia, vykdydama platų lietuvių tautos kultūros kėlimo ir vystymo darbą, pasirūpino patraukti J. Basanavičių į aktyvų kultūros darbą. Tarybinės vyriausybės vadovas V. Mickevičius-Kapsukas pakvietė J. Basanavičių dirbti steigiamo Vilniuje istorijos-etnografijos muziejaus direktoriumi. J. Basanavičius ėmėsi šio darbo ir, kaip matyti iš jo paties autobiografijos, matė plačias to darbo perspektyvas tarybinės santvarkos sąlygomis. "Buvo tuomet manyta, — rašė J. Basanavičius, — tame muziejuje surinkti visi kultūros ir dailės esamieji Vilniuje dargi privatiniuose namuose daiktai ir jie čia koncentruoti centralinį muziejų įrengti, todėl norėta tarp kitų ir iš Antano Šutino, Jono Luckevičiaus ir k. rinkinius nupirkti, čia patalpinti. Jau buvom įrengę tuose namuose muziejaus kanceliariją, atremontavę sales ir kambarius ir jau nuo balandžio 7 d. pradėję pernešėti — gabenti muziejaus daiktus ir gana daug pergabėnė" (D-ro Jono Basanavičiaus autobiografija, Vilnius, 1936, 156 psl.).

Bet "... balandžio 19 dienos naktį apspito Vilnių lenkų legionininkai ir, jį paėmę, padarė mūsų trūsui galą, dar visų daiktų naujon vieton neatgabėnus" (Ten pat).

Tačiau J. Basanavičius buvo ne tik mokslininkas, bet ir visuomenės veikėjas. Jau minėtoje "Aušros" "Priekalboje" J. Basanavičius, pabrėždamas didžiausią dėmesį lietuvių tautos istorinei praeičiai, rašė: "Pasakodami apie praeitinę senovę, mes nepraleisime progų nepasikalbėti su skaitytojais apie reikalus mūsų tautos šioje gadynėje". J. Basanavičiaus visuomeninio veikimo pobūdį nulėmė tas faktas, kad jis nuo pat pradžių

buvo susirišęs su lietuvių liberaline buržuazija, veikė buržuazijos klasinių interesų linkme ir laikėsi buržuazinės-liberalinės ideologijos.

Carinės patvaldytės vykdoma nacionalinio engimo politika XIX a. pabaigoje ne tik žiauriai palietė plačių liaudies masių interesus, bet trukdė ir bekylančios lietuviškosios buržuazijos siekimus įsigalėti Lietuvos ekonomikoje. Dėl to lietuviškosios buržuazijos interesai, visa jos klasinė padėtis statė ją į tam tikrą opoziciją carizmui. Tokios opozicijos pasireikimas buvo, pavyzdžiui, "Aušros" laikraščio ir kitų spaudinių leidimas užsienyje. Apskritai, "Aušros" ir kitų lietuviškų laikraščių ir knygų leidimas užsienyje ir jų nelegalus platinimas Lietuvoje lietuviškos spaudos draudimo sąlygomis savaime, objektyviai imant, reišė tam tikrą pasipriešinimą nacionalinio engimo politikai, carizmo vykdomam lietuvių spaudos draugimui. Buržuazijos opozicija reišėsi ir tuo, kad buržuazija, kovodama už savo pozicijas Lietuvos ekonomikoje, už savo klasinius interesus, tam tikru mastu palaikė lietuvių liaudies masių judėjimo iškelčius reikalavimus leisti lietuvių spaudą, duoti lietuvių kalbai teises mokyklose ir valstybinėse įstaigose. Betgi buržuazija nė tokios savo opozicijos nedrįso griežčiau pareikšti — ji taikstėsi su carizmu ir visa jo politika, priešinosi valstiečių kovai prieš dvarininkus ir ypač revoliuciniam darbininkų klasės judėjimui, o tuo silpnino ir pačią kovą prieš nacionalinę priespaudą. Tokios aplinkybės sąlygojo ir su buržuazijos klase ideologiškai susirišusio J. Basanavičiaus visuomeninį veikimą.

Dėl to J. Basanavičiaus veikime mes susiduriame su visa eile faktų, kurie iš esmės buvo nukreipti prieš lietuvių liaudies išsivadovimą kovą XIX a. pabaigoje ir XX a. pradžioje. Tokie faktai, kaip dalyvavimas 1917-1918 m. organizuotuose buržuazijos veiksmuose, bendradarbiaujant su vokiškaisiais okupantais ir palaikant jų politiką, ir kai kurie kiti — neturi nieko bendra su lietuvių tautos reikalais; atvirkščiai, jie yra priešingi lietuvių tautos interesams ir savo esme yra priešingi paties J. Basanavičiaus atliktam darbui mokslo ir kultūros srityse.

Tačiau J. Basanavičius buvo priešingas šovinistiniams lietuvių tautos išskirtinumo, jos izoliuotumo kėlimui. Jis bendradarbiavo rusų, bulgarų ir lenkų spaudoje, visą laiką palaikė bendradarbiavimo reikalą su slavų tautomis, rėmė ir palaikė reikalą vystyti lietuvių tautos draugystę su rusų tauta. Jo santykiams su kitomis tautomis būdinga tai, kad jis, gyveningas Bulgarijoje, ne tik dirbo gydytojo darbą, bet ir artimai susirišo su bulgarų tautos gyvenimu, buvo bulgarų tautos pripažintas kaip gydytojas ir mokslininkas. Apie jo ryšius su bulgarų tauta liudija ir tas faktas, kad viena gatvė Varnos mieste ir šiandien turi daktaro J. Basanavičiaus vardą.

Vadovaudamasi didžiojo

Lenino mokymu apie dvi kultūras kiekvienoje nacionalinėje kultūroje išnaudotojiškos santvarkos sąlygomis, tarybinė visuomenė, atmesdama J. Basanavičiaus veikimą, susijusį su buržuazijos klasės interesų gypimu, teigiamai vertina jo darbą mokslo ir kultūros srityse. Jono Basanavičiaus mokslo darbai lietuvių tautos istorijos, archeologijos, etnografijos ir tautosakos srityse, jo veikimas, organizuojant mokslo darbą Lietuvoje, jo aktyvų įsijungimą į kultūrinę statybą Lietuvos Tarybų Socialistinėje Respublikoje 1919 metais sudaro vertingą indėlį į lietuvių tautos praeities demokratinės kultūros vystymąsi. Ši progresyvųjį politiką lietuvių tauta veiksmingai panaudoja tarybinės kultūros kūrybai.

Buvęs VLIKO Narys Apie Jo Lyderius

"Už Sugrįžimą į Tėvynę" redaktoriui parašė buvęs VLIKO narys laiška. Kadangi jis matomai ggrai juos pažįsta, tai bus įdomu pasiskaityti, ką jis apie juos rašo.

"Gerbiamas redaktoriumi," rašo jis savo laiške, "Svajodamas sugrįžti į Tėvynę, tačiau dėl šeimininių ir kitų priežasčių dabartiniu metu negalėdamas įgyvendinti šią svajonę, labai prašau Jus išspausdinti mano laišką jūsų laikraštyje. Aš jaučiuosi atlikęs savo kuklią pareigą mūsų tautiečiams, vargstantiems kaip ir aš švietimuose kraštuose, įspėdamas juos apie tuos nemalonumus, kuriuos jiems gali tekti patirti dėl savo suklydimų, kurių auka aš pats buvau iki šiol.

"Gyvendamas užsienyje daugiau kaip 10 metų, aš dėl susidėjusių aplinkybių ilgą laiką buvau emigrantų organizacijos — VLIKO (Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto) nariu. Apie šią 'vyriausiąją' organizaciją norėčiau kai ką papasakoti savo tautiečiams.

"Aš, kaip ir daugelis kitų lietuvių, pasidavusių apgaulėi, tikėjau, kad VLIKas gana paprastųjų žmonių — lietuvių emigrantų reikalus. Tačiau paaiškėjo, kad buvau skaudžiai suklydęs. Aš daug sužinojau apie tikruosius jo tikslus. VLIKas pasivadavo 'kovotoju' už laisvę, o iš tikrųjų jis yra kovotojas prieš laisvę. Tasai 'vyriausias' komitetas pasidarė amerikiečių žvalgybos širšų lizdu. Jis visiškai ir pilnutinai tarnauja amerikiečiams ir gina jų interesus eilinių emigrantų rankomis.

"VLIKas yra Vakarų Vo-

kietijoje, Reutlingeno mieste, Gartenstrase nr. 5, geriau sakant, ten tėra VLIKO Vykdomoji Taryba, o pagrindinis centras — Amerikoje.

"VLIKO veiklą finansuoja ir kontroliuoja amerikiečiai, kurie VLIKO antitarybiniam darbui ir VLIKO vadeivoms išlaikyti kasmet asignuoja virš dviejų milijonų dolerių. VLIKO vadeivos neriasi iš kailio, kad pateisintų savo šeimininkų viltis, kurie daugiausia suinteresuoti laikyti mūsų piliečius užsienyje kaip beteisius vergus, tarnaujančius jų pralobimui".

Rašydamas apie VLIKO vadus, jis pažymi, kad Mykolas Krupavičius, kuris iki 1955 metų stovėjo priešakyje, yra azartinis lošikas kortomis, mylįs išsigerti, o taip pat ir pafirtuoti su jaunomis raštininkėmis. Kurios nekooperuodavusios, tas atleisdavęs. Taip atleides Ritą Nenoraitę ir Iną Berentaitę.

Dabar, kaip žinote, VLIKO pirmininku yra kanadietis dipukas Jonas Matulionis. Apie jį jis atsiliepia sekančiai: "Būdamas hitlerinių okupantų finansų tarėju, jis labai išsitobulino įvairiose machinacijose lietuvių liaudžiai apiplėšti. Ar jis nors kek jaudinosi dėl Lietuvos gyventojų likimo, kai duodavo hitleriniams okupantams patarimus 1943 metais rudenį ir 1944 metais pavasarį konfiskuoti Lietuvos ūkininkų visas javų atsargas? O jo liūdnei išgarsėję mokesčiai gyventojams apiplėšti? Dabar Matulionis išdavinėja užsienyje esančių lietuvių reikalus. Būdamas VLIKO vadovybėje Amerikoje jis vėl apgaudinėja eilinius lie-

tuvius, ragindamas juos kovoti už 'Tėvynės išlaisvinimą'. Jis tiktai vengia minėti, kad jis už tai gauna iš amerikiečių po 500 dolerių per mėnesį."

Apie Elena Devenieng, kuri taipgi buvo aktyvi VLIKO veikėja, jis taipgi atsiliepia nekaip. Ji esanti laisvo elgesio moteris. Ji flirtavusi su ponu Sidzikausku. O kas liečia Sidzikauską, tai jis liepia atsiminti tą bylą dėl Raudonojo Kryžiaus lėšų išėikvojimo, kuri buvo sukėlusį savo laiku daug triukšmo.

Petras Karvelis, kitas VLIKO šulas, taipgi ne durnelis. Jis rašo:

"Karvelis Petras, kuris užsiiminėja, atsiprašanč, 'užsieniniais' reikalais, panaudoja savo padėtį VLIKe savo asmeniniam praturtėjimui. Prisidengdamas 'tarybinėmis' kelionėmis į kitas šalis, Karvelis iš ten atveža įvairias prekes, kurias pardavinėja aukštesnėmis kainomis Vakarų Vokietijoje. Ypatingai mėgsta važinėti į Prancūziją, kadangi šios kelionės jam sudaro nebologą biznį iš machinacijų su prancūzišku vynu".

"Prie aktyvių VLIKO veikėjų priklauso taip pat Kairys - Kaminskas Steponas", rašo jis toliau savo laiške, "kuris visą savo gyvenimą pašventė paprastųjų žmonių interesų išdavystei. Dar smetoniškoje Lietuvoje Kairys, apsimeddamas diplomatu, ypatingai pasistengdavo uoliai apginti buržuazijos reikalus".

Ir dar vienas. "Ypatingo dėmesio vertas Prapuolenis Leonas," rašo jis. "Šis kretinas atlikinėja amerikiečių žvalgybos įvairius uždavinius. Prapuolenis tarnauja JAV žvalgyboje ir verbuoja agentus tarp emigrantų ir juos siunčia į mūsų Tėvynę šnipinėjimo reikalams. Jis kartu su kitais VLIKO vadeivomis įvėlė jau nemaža lietuvių į šnipų pinkles."

"Visa tai išdėsciau," baigia jis savo laiška, "norėdamas įspėti mūsų tautiečius, kad VLIKO vadeivos negalėtų įpainioti jų į savo nešvarias machinacijas."

ACCRA. — Kovo 6 dieną Ghana (buvusi Gold Coast) tapo nepriklausoma negrų valstybė vakarinėje Afrikos dalyje, bet dar nespėjus apsidžiaugti ta nepriklausomybe atsirado didelė bėda.

Togolando gyventojai sukyla prieš Ghaną, kadangi jie nori būti sujungti su francūzų valdomu Togolandu. Jie nepasitikį "miesčio nimis", kurie gyvena pakraštyje, prie vandenyno.

Ghanos vyriausybė siunčianti kariuomenę tvarkyti atsteigti Togolande. Kai kas prisibijo, kad tas padėtis ne pataisys, bet dar pablogins.

Montrealo žinios

Laimėjo Algū Pakėlimą iki \$22 į Savaitę

Alaus bravoras O'Keefe Brewing Company pasirašė su darbininkais naują darbo sutartį, sulyg kurios dviejų metų laikotarpyje kai kurie darbininkai laimėjo algū pakėlimą iki \$22.50-į savaitę, t. y., kad sulygtinti darbininkų uždarbį su Toronto darbininkais už panašų darbą. Iki pereinamo sausio 1 d. pakelta po 12 c. į valandą, o nuo sausio 1 d. pakelta \$12.60 į savaitę, pasiekiant pagrindinę savaitinę algą iki \$77.85 salesmanų pagelbininkams, sunkvežimių vairuotojams ir jų pagelbininkams, o salesmanams iki \$82.85, plus centą komiso už kiekvieną parduotą keisą alaus. Ir nuo sekančio spalio mėnesio 1 d., jiems dar bus pakelta alga po \$5 į savaitę, plus pusė

cento salesmanų pavaduotojams ir vairuotojams nuo keiso alaus komiso.

Policija Pespėja Namų Moteris

Dedektyvų (civilinės policijos) viršininkas W. Fitzpatrick perspėja moteris, kurios vienos būna namie laike savaitės darbo dienų, kad nepažįstamiems vyrams atidarydamos duris būtų atsargios. Jis tai padarė po to, kai paskutiniu laiku buvo padaryti keli užpuolimai ant moterų namuose. Paskiausias atsitikimas, tai brutališkai kriminalis užpuolimas buvo padarytas ant slaugėjos namuose, netoli Royal Victoria ligoninės, kuri ten dirba. Šiais metais jau įvykdyti penki tokie kriminaliniai užpuolimai mieste, o paskutiniaisiais mėnesiais pereinamųjų metų buvo policijai raportuota 16 tokių atsitikimų, vienas Rosemoute su ginklu rankoje.

Kriminalystės Montrealo

Palaikykite Tuos Biznierių, kurie Skelbia Liaudies Balse

WINDSOR

Dry Cleaners & Dyers Co. Ltd.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovyų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bile ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniausių Dry Cleaning šapų Montreale. Greitas patarnavimas. 20 Metų Patyrimas Garantuoja Darbą

Dabar Mes Turime Naujai Įrengtą

Moderniausių Storage

dėl apsaugojimo nuo sudegimo, pavogimo, šilumos ir kandžių sugadinimo.

Prašome Visus Siųsti Savo FURCOATUS - FUTRAS

Zieminius ir Vasariškus Drabužius į Mūsų Modernišką Storage.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrusis, P. Keršulis, A. Greibus

1205 Chruuch Ave. TRENMORE 6679
VERDUN, QUE.

Dr. Roman Pniewski

Daugelį Metų Praktikuojęs Didelėse Ligoninėse ir Klinikose Europoje ir Amerikoje

Specialistas Vidaus Ligų, Akušerijos ir Venerinių Ligų

6537 PARK AVE. - Montreal - Tel. HA. 7623
Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų

didmiestyj siautėja visais atžvilgiais.

Tėvas Sūnus, Sūnai Tėvą Kaltina Vagystėje

Pereitą savaitę buvo apvogtas vienos drabužių valymo firmos sunkvežimis — pavogta už apie \$2,000 drabužių, įskaitant pusėtiną kiekį Black Watch uniformų. Įtariamoj vietoj policija atrado drabužius, tėvo su dviem sūnais namuose. Tėvas tuojau parodė pirštą į sūnus ir sako "jie tai padarė". Bet visus tris suareštavus, vyresnysis sūnus policijai atsakė kitaip: "Aš jau atitarnavau savo laiką už senį pirmiau", sako jis, "ir aš neleisiu jam išsisukti vėl". Taigi policija dabar galvoja kaip nustatyti, kuris iš jų vogė — tėvas, ar sūnai...

Apsivedė

Kovo 2 d. sukūrė antrą kart šeimyninį gyvenimą — apsivedė Marytė Vaičekauskienė su Feliksu Valatkevičium.

Gimė

Stanley ir Robbin Čekaičiai susilaukė sveiko ir gražaus sūnelio. Motina ir naujagimis jaučiasi gerai. Links mi ir Stanley'o tėvai, Klemensas ir Marytė Čekaičiai susilaukė anūko.

Taipgi Albertas ir Jennie

Gurinskai susilaukė sūnelio.

Mirė

Kovo 2 d. mirė Adelė Ramanauskienė (Černytė, Uršulės Vieškeliėnės sesutė), sulaukusi 57 m. amžiaus. Paliko nuliūdime vyrą Adomą Ramanauską ir dukterį.

J.—

Padėka

MONTREAL. — Šiuomi reiškiame nuoširdžiausią padėką visiems velionies Juozo Smetonos ir mūsų geriems draugams ir draugėms už gražų paminėjimą metinės sukakties nuo mirties mano vyro ir šeimos tėvo.

Jūsų reikšta užuojauta daug prisideda prie palengvinimo pergyventi liūdrėsio valandas be mūsų mylėto ir mus mylėjusio vyro ir tėvo.

Marytė Smetonienė
Vytautas Smetona
Onutė Staniulienė

HONOLULU. — Žemės drebėjimas Pacifike sukėlė aukštas potvinių bangas, kurios pridarė nemažai žalos pakraščiuose, ypač Havajuose.

Aukštos bangos užliejo pakraščius Alaskoj, Japonijoje, bet skaudžiausiai palietė Havajų salas. Čia padarė nuostolių už \$3,000,000. 150 asmenų liko be namų.

Siuntiniai į Lietuvą

Esame susitarę su "Ukrainska Knyha" Toronte dėl sumokėjimo maito Kanadoj Galite Siųsti Siuntinius Per Mūsų Firmą

MONTREAL OVERSEAS PARCEL SERVICE (Reg'd)

4112 St. Lawrence Blvd.
Phone PL. 4725 — Montreal, Que.

Taipgi siunčiam siuntinius į visas kitas TSRS respublikas. Pas mus yra daug įvairios medžiagos, odos ir kitų daiktų dėl siuntinių.

Taipgi priimam ir naudotus daiktus.

Naujas adresas: 4158 St. Lawrence Blvd.
Nuo gruodžio 15, 1956.

DOVANŲ SIUNTINIAI Į TARYBŲ SAJUNGĄ IR KITUS TARYBINIUS KRASTUS

Su malonumu pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILĖS ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir informaciją pas

Montrealo Atstovą

Mr. Manfred Kory

Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JOS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1176 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: BELair 4860
Montreal 2, P. Q., Canada

Sveikata

Alkoholinė Psichoze

Praeitame straipsnyje apie "senatvės psichologę" buvo minėta, kad šitoks ligos pavadinimas nėra taip tikslus. Geresnė diagnozė būtų "mitybinių trūkumų psichoze". Truputį panašiai teks pakalbėti ir šiuo atveju. Alkoholinė psichoze, savo esmėje, irgi nėra vien tik apsinuodijimas alkoholiu. Tiesa, alkoholis yra protoplazmos nuodas, gadina, tarpina, džiiovina narvelių medžiagą, apgadina smegenų ląsteles ir padaro beprotystę, psichoze.

Bet čia reikia didesnio tikslumo. Pat savaimė alkoholis veikiausia ir nepadarytų tokios daugybės psichozų, jeigu tie belaimiai girtuokliškai būtų nuolatai gavę gerą maistą ir gausybę visokių vitaminų. Buvo daromi net tyčia bandymai. Tam tikram skaičiui žmonių buvo leista apysmarkiai pasigerti, bet buvo žiurima, kad jie gautų gerai pavalgyt ir dar vartotų vitaminų preparatus. Nusilesusiems, girtutėliams vitaminus adata leisdavo, išmirkšdavo. Ir tie vyrukai nesukvailiojo, negavo psichozų.

Mokslininkai taip ir pareiškė: "Visi tyrinėjimai parodė, jog pagrindinė žala, organinė žala (damage), kurią alkoholis sudaro žmogaus nervų sistemai, įvyksta dėl avitaminozės labiau, negu dėl pirminio nuodingo pažeidimo nuo paties alkoholio".

Ir tai visai suprantama. Alkoholikai paprastai menkai tepaiso maisto, retai kada žmoniškai gauna pavalgyt, jau neminint apie vitaminų gausą. Jų viduriai nuo gėrimo esti apsilpę, uždegimo būklėje, tai nelabai ir priima maistą, neduoda jam gerai įsisavint. Štai jums ir avitaminozė. Ir, jeigu girtuoklį pradėdi gaivint didžiulėmis vitaminų dozėmis, jis stebėtinai atsigauna, prašo valgyt, valgo, kaip geras žmogus, ir eina stipryn. Tiesa, jis reikalingas priežiūros. Alkoholizmas tai kaip ir koks kitoks svaigalų pripratimas ("dope habit"). Atsikratyt nelengva, bet galima, jei alkoholiką nuolatai apsaugai nuo pasigėrimo. Gėralai turi būt tabu — neliečiami, uždrausti.

Dr. J. J. Kaškiaučius

KARAČI. — Kadangi Britanija palaiko Pakistaaną jo ginčė su Indija dėl Kašmiro provincijos, tai Pakistano valdžia labai prielankiai žiūri į Britaniją.

Pakistano premjeras Suh-ravardy ir vieto sspauda nesigaili komplimentų britų adresu.

Padėkit Savo Sūnams ir Dukterims
Aplankyti Tarybų Sąjungą
ir dalyvauti

6-tame PASAULINIAME JAUNIMO FESTIVALYJE

Tai kelionė, kurios jė niekad neužmirė

Orlaiviu 5 Savaičių Kelionė \$550
plus 2 savaites po Europą

Laivu 9 savaičių Kelionė \$700

Įeina visos kelionės išlaidos

Po Festivalio, galima susitarti dėl kelionių po
įvairias Tarybų Sąjungos dalis ir kitus kraštus.

Nepraleiskit šios progos — Vieta apribota

Teiraukitės dabar

Youth Friendship League, 47 Dundonald St.
Toronto, Ontario. Tel. WA. 2-5094

NEW YORK. — Amerikos delegatas Jungtinėse Tautose Cabot Lodge, bent šiuo laiku, nekels Jungtinėse Tautose Vengrijos klausimo ir nepateiks naujos rezoliucijos, smerkiant Sovietų intervenciją. Cabot Lodge susilaukė todėl, kad nesitikti gauti pritarimo iš Azijos-Afrikos valstybių.

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
Suite 403 455 Spadina
Ofiso tel. WA. 2-6111
Residenc. — MI. 9352
Toronto

M. W. Kellermann

ADVOKATAS
12 Richmond St. E.
Ofiso tel. EM. 6-9591
Res. — MO. 1232
Toronto

Akių ir Akinių
Specialistas

J. E. Merritt & Son

Optometristai - Optikai
Valandos: 9-12 ir 1-6
Treč. po piet uždaryta
Antradi., Ketv. ir Penkt.
vakarais
pagal susitarimą.
Tel. LE. 5-6400
1149 Dundas St. W.
Toronto, Ont.

Odos ODOS Odos

Priežastis, kad tiek daug jūsų tautiečių perka odas pas mus, yra ta, kad pas mus pigiausias kainos ir mes turime visokių rūšių odų dėl batų ir pusbačių.
Visi reikmenys dėl aukštų batų \$10
Užsakant naudokite Money Orderius

ENCHIN LEATHER SUPPLIES LTD.

466 Bathurst St., Toronto (į pietus nuo College St.)
Seštadienį atdara visą dieną

Siuntiniai! iš Hamiltono

į LIETUVĄ

Siuntiniai einą per "Ukrainska Knyha"

HAMILTON OVERSEAS PARCEL SERVICE

1145 KING ST. EAST
Telephone: LI-51724

Taipgi priimam siuntinius į visas kitas TSRS respublikas. Pas mus yra daug įvairios medžiagos, odos, ir kitų daiktų dėl siuntinių.

Atdara kasdien nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak.
išskiriant sekmadienius

Siųskite Siuntinius į Lietuvą ir Kitus TSRS Kraštus
Per Lietuvišką Įstaigą

Sakas Parcel Service

Siunčiame per Ukrainiska Knyha
314 BARTON ST. E., HAMILTON, ONT.
Tel. JA. 99870

Siunčiame jūsų pačių sudarytus medžiagų, avalynės,
maisto ir vaistų siuntinius iki 19 svarų.

Siuntiniai pilnai garantuoti ir siuntėjo apmokėti
Pas mus galite įsigyti medžiagų, drabužių,
skarelių, odos ir avalynės.

Atdara nuo 10 v. ryto iki 7 v. v., išskyrus sekmad.

DOMES!!!

Gal turite šeimą, draugų ar giminių Europoje kuriems reikia pagalbos? — Išgelbėkit gyvybę pasiųsdami svarbių medikamentų ir vaistų. — Rašykite, telefonuokit ar užėikit į mūsų vaistinę ir pasiteiraukit. Mes dabar turime orinį susisiekimą su tarybinėmis respublikomis

Taipgi turime polio čiepu (nuo vaikų paralyžiaus)

VALTMAN'O

DEPENDABLE DRUG STORE
1147 Dundas St. W. ties Ossington
Priešais "Ukrainska Knyha"

LE. 6-2139

Toronto

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Suteikia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą

Priimam persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius iš naujų ar dėvėtų drabužių, medžiagos, avalynės, medikamentų, maisto ir kitko.

Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

UKRAINSKA KNYHA Centras ir Skyriai Randasi:

TORONTE:

1162 Dundas St. W. — 2223 Dundas St. W.

WINNIPEG: — 887 Main St.

EDMONTONE: — 10803 — 95 St.

VANKUVERYJE: — 652 Kingsway St.

PROVINCIOJ GYVENANČIŲ DĖMĖSIUI:

Norėdami pasiųsti savo siuntinius, galite juos prisiųsti į mūsų firmos centrą ar bilę skyrių dėl persiuntimo. Savo laiške privalote įdėti sąrašą siunčiamų dalykų ir kiek už juos buvo mokėta atskirai. Tada mes patikrinsime daiktus ir nustatysime maito sumą ir jums pranešime, kartu nurodysime ir kitas persiuntimo išlaidas. Gavę nuo jūsų mokesį, siuntinį pasiųsime be jokių užvilkinimų, kaip galima greičiau.

LABAI SVARBU nurodyti aiškų ir teisingą adresą, kam siuntinys yra siunčiamas. Daiktai dėl vieno siuntinio (kol nesupakuoti) turi svėrti nedaugiau kaip 17½ svaro.

TORONTO IR APYLINKĖS GYVENTOJŲ DĖMĖSIUI:

Pranešame, kad jau yra atidarytas ir veikia mūsų įstaigos skyrius Toronte sekančiu adresu:

UKRAINSKA KNYHA

2223 Dundas St. W. — LE. 7-1422

Toronto skyriuje ir centrinėje raštinėje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto skyrius ir centrinė raštinė atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta.

Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė:

UKRAINSKA KNYHA

1162 Dundas St. W., Toronto 3, Ont.

Telefonas: LE. 2-8928

A. SERAFIMOVICIUS

Vertė K. Kiela

Sventa Vieta

(Apsakymas)

Ir gražus buvo laikas, ir sunkus, ir slegiantis.

Gražus todėl, kad aš turėjau tryliką metų, saulė buvo karšta, dangus mėlynas, apačioje, pakalnėje, tykus, žilas nuo smėlio Donas Ivanovičius, o kitoje pusėje — miškas ir lankos, ir už jų vos melsvuoją pakrantės kalnai už Medvedicos. (Kairysis Dono intakas.)

Sunkus ir slegiantis todėl, kad gimnazija, mokytojai, direktorius — viskas diena po dienos kankino, graužė, slėgė, kaip košmaras, ir pasibiaurėtinai tyčiojosi iš vaikiškos sielos ir kūno. Kai, būdavo, rytais eidavau į gimnaziją, — eidavau su apmirusia širdimi į nekenčiamą priešų stovyklą. Taip mes augoma nuo gležnos kūdikystės dienų, nekęsdami ir niekindami tuos, kuriuos reikėjo ir mylėti, ir gerbti. Ir tai buvo sunku.

Užtat, kai išsivadavome iš pamokų, iš pačių sienų, prisigėrusių abipusės neapykantos, prasidėdavo palaimingas metas. Nusileisdavome prie Dono, kuriame atsispindėdavo balti kalnai, kiauras valandas neišlipdami iš vandens maudydavomės, meškeriodavome, vėžiavdavome.

O sekmadieniais išeidavome iš stanicos. Po kairei tyvuliavo stepė, bekrastė, vilnėta, slėninga. Ant aukšto kreidos kalno mes susėsdavome. Apačioje bolavo vienuolynas ir taip pat, kaip ir kalnai, atsispindėjo Done.

Balta aukšta siena glaudžiai juosė smagias švarutes celes. Blizgėjo kupolai. Iš už sienos stiepėsi tankūs ir vošlūs medžiai.

Sunkiai skamba varpas ir ilgai gaudžia virpančiais melodingais variniais garsais viršum celių, viršum sienos, viršum šviesaus Dono, kuris srovenančiame veidrodyje sūpauja ir baltą sieną, ir besistiepiančius iš už jos vešlius žalumynus, ir žerintį kupolų aukšą. Ir tas pratisas melodingas gausmas — tur būt, varis su sidabru — byloja apie šventumą ir skaislumą, apie atsisakymą nuo visokių žemiškų tuštybių.

Ne be reikalo vienuolynas atskirtas nuo stanicos tikru kalnu.

Nuo kalno matyti, kaip iš celių eina vienuolės, juodos, rūšios, rimtos, su rožančiais, nesidairydamos į šalis.

Mes nusileidžiame žemyn, praeiname pro didžiulę su veidrodiniais langais vienuolyno svetainę, pro stovin-

čius čia ekipažus, ratus ir pabalnotus aprintais naminiiais balnais kazokų arklius ir įžengiamie į vienuolyną.

Visur iššluota. Nei šapelio. Tyliai džiaugsmu džiaugiasi širdis. Priešais švarutes celes — gėlynai, ant langų — baltos užuolaidos ir taip pat gėlytės.

Įeiname į cerkvę — ir iš karto mus apima rimtas pagarbumo ir pasigrožėjimo jausmas. Vienoje pusėje — juodos, sustingusios, vienu sykiu besilankstančių vienuolių eilės, kitoje pasauliečiai; priešakyje ponios su plunksnuotomis ir gėlėmis skrybėlėmis, gražiai apsirengę ponai; o toliau vėjo nugairinti, įdege kazokų veidai ir sumenkę, vargo ir rūpesčių išvagoti nusidirusių kazokų veidai.

Priešaky, ant puikiai ažuolu apmuštos pakylės — vienuolyno viršininkė. Ji, kaip šventas stabas, sustingusi ir išdidi pranašumo, skaisstybės ir maldos išdidumu.

Viršininkė laiko juodo medžio lazda; jos rankena nusagstyta spindinčiais žvakių šviesoje briliantais. Apisirengusi visa juodai. Blyškus, šiek tiek amžiaus pakastus veidas nuostabaus grožio. Kryžius ant krūtinės irgi spindi briliantais.

Jaunutės, pusiau vaikiškais rožiniais putniais veidukais seserys naujokės skubriai, minkštai ir negirdimai vaikšto po cerkvę ir kiekvieną kartą greitais jaunais judesiais dvilinkos ligi žemės nusilenkia sustingusiai viršininkėi, o ši ir nežvilgteli į jas. Pamaldos eina toliau, ir darnūs, vaikiškai skambą, švelnūs vienuolių balsai pripildo šventovę kartu su melsvais smilkalų dūmais ligi pat skliauto, kuriame didžiulis dievas tėvas.

Į galą pradėdi pavargti. Nebegirdi šventiko ir djakono šūksnių; darnus sidabrinis vienuolių giedojimas nuslenka kažkur tolyn, ir jau nebesupranti žodžių, o veidai skęsta pilkšvuose kvapiuose smilkytuvo dūmuose.

Tematai vieną vienuolyno viršininkę, ir atakliai smelkiasi vis ta pati mintis, kurios niekaip nenuveji: viršininkė pasaulietiška gyvenime turėjusi romaną su kožkoku gvardiečiu. Aukštuomenės gražuolė ir gvardietis ir, berods... berods, kūdikis. Įstojo į vienuolyną. Aš nenoriu apie tai galvoti, purtau galvą — ir negaliu

atsikrątyti, lipte prilipo. Kūdikis... Kodėl į vienuolyną? Kone grafitė ar kunigaikštystė pasaulietiška gyvenime...

"Tfu, kaip biau! Nenoriu galvoti".

Pamaldas laiko atvažiuavęs šventikas vienuolis. Jis su puikia juoda barzda, jo baritonas švelnus, akys juodos, po akimis padribos: mėgsta, matyt, išgerti ir smagiai pagyventi.

— Viešpačiui pa si-i-melskime!

O pats — į viršininkę žiūri ir truputėlį kairiaja akim šypsosi. O kai atsigręžia, blykstelį akimis į choristes, kurios kaip ir pirma klusniai ir darniai gieda tyrais mergiškais sidabriniais balsais.

Aš buvau labai religingas ir, norėdamas nuslopinti tuos pašalinius dalykus, drumsčiau mano maldingą nuotaiką, pradėjau smarkiai žegnotis.

Į pamaldų galą seserys naujokės pradeda nešioti sidabrinėse lėkštelėse garbingiems piliečiams prosforas (Apskritos bulkutės, stačiatikių vartojamos per pamaldas.), prokurorui, žandarų pulkininkui, apygardos atamanui, dvarininkui ir dvarininkei, pirkliai — vadinas, ir dievui jie pirmoje vietoje.

Pagaliau visi išeiname iš cerkvės. Visi garbingieji piliečiai pakviesti pas viršininkę arbatai. Aš žinau, ten geriausi vynai, užkandžiai.

Na, nieko! Vis dėlto aš išeinu iš cerkvės su pagarbos ir atsidavimo jausmu tai vietai, iš kur arčiau prie dievo.

Mes su draugais išsiprovdžiame pro vartus, užlipame ant kalno ir žiūrime į boluojantį apačioje vienuolyną. Jis — kaip ant delno.

Į kalną kopia du dažytoriai, berniokai po kokį aštuoniolika metų; jų rankose dažais išterlioti kibirai ir tepukai. Jie atsėda šalia mūsų, susisuka po suktinę, užsiriuko.

— Vienuolyne dirbome. Apsuko sena boba: du pusrublius nuskaitė. Na, mes savo atsiėmėme!

— Kaip?

— Fu, nagi dvį savaites dirbome, tai linksma buvo! Nakčiai mus iš vienuolyno išgrūdavo, — vartus užrakina, diendaržyje turėjome nakvoti. Na, kai įvakarėja, mes tuojau iš užpakalinės pusės prie sienos, o ten jau naujokės kopėčias nuleidžia. Tuojau įsikraustom į celę. O jų celės dviejų aukštų: apačioje iškaršusios senės miega, viršų — naujokės. Atitempia jos visko iš viršininkės rūšio — ir degtinės ir likeriu, ir cymliano ir šampano, ir užkandžių visokių, saldumynų, — pritaikytus raktus turėjo, — kalnus prikrauna, ir prasideda lėbavimas. Tuojau patalynių prineša. Suklojame ant grindų,

kad nesigirdėtų, nusiauname kojas ir šokame ligi pat varpo, kai senėms į rytmetines pamaldas laikas keltis. Išleidžiame jas. Tos dievui mel-džiasi, o mes čia savo po šimts pyptkių!

Iš pasitenkinimo jis purtė galvą ir dėl jausmų pertekliaus nusikeikė.

— Ta-aip... O paskui vaikus va iš ano šulinio traukia. Kasmet kiek privelka!

Aš smarkiai raudonuojau. Man randasi toks jausmas, lyg vienuolyną, tas auksines bonias, tankius sodus, niūksančius už sienos, kažkas atsikrenkštės būtų apspioves tirštais šlykščiais skrepliais. Bet aš nenoriu pasirodyti bailys ir lengvu bosu sakau:

— Žiūrėkit kaip! Na?

— Še tau. O tu, ką manai? Mes tik nuogruožomis naudojames. O šit atvažiuoja Konkovas — tai generolas, — atvažiuoja su kamerdinerium... ana kur jo puskarietė stovi... fu, nagi pora juodžių po medžiu, — tai šis į cerkvę, išklauso pamaldas ir išsirenka pačias jauniausias choristes. Po pamaldų — pas viršininkę. Ten tik paukščių pieno be-trūksta. Na, prisiprogs, prisilaks, — ir į celę; jam ji paruošta ypatinga, prabangi. Na, ten ir atvedamos choristės, — jam dvi, o kamerdineriui viena. Tai godus krokodilas!

— Atseit, vandenį pašventun, pasimeldus...

Abu susijuokė.

— O pirkliai, oi, biznius varo! Dėl to jie tiek ir aukoja, — mat, kad pristatė cerkvę.

Man jau nebegėda, o piktai.

— Meluoj!

— Kam man meluoti. Tegų šuo meluoja. Naujokės mums visas slapybes atskleidžia. Tu manai, šiandien tas barzdočius pamaldas laikė... jis gi su viršininke gyvena. O jinai pavyduliuoja jo naujokėms, šnipais apistačiusi. Ten, bro-lau, gražūs dalykai... Nori, naktį nuvesime tave į vienuolyną? Penkrublę duosi?

Aš ėjau namo kaip apspiaudytas. Tartum nuo kalno būtų kiūstelėjusi didžiulė pamazgų banga ir viską apliejusi ir suteršusi — ir baltutį, švarutį vienuolyną, ir auksines bonias, ir baltą sieną, — ir sudrumstusi tykųjį šviesųjį Doną, ir nunešusi pasidumblojusiam sukury tyrus sidabrinus balsus chorisčių su mieliais vaikiškais veideliais.

— Kaipgi čia?... Kaipgi čia?... — kartojau aš tolydžio, nerasdamas atsakymo.

Ir klasėje, ir besipešant su draugais, ir kai sėdėdavau paliktas po pamokų arba skaitydavau ką nors, — staugai, be mano valios, įkyriai ir erzinančiai iškildavo aukšabonis vienuolynas prie

šviesios upės viršum balto kalno: darnūs sidabriniai mergaičių balsai, mieli pusiau vaikiški veidukai, rūštūs galvos gaubtuvai, nežvelgiamai sustingusi viršininkė ir barzdotas šventikas vienuolis su padribomis po akimis, vaikų lavonėliai, kuriuos ištraukia iš šulinių...

Ir aš kratau galvą ir noriu iškratyti tuos mirėsius, bet jie stovi ir eina paskui mane.

Pas motiną užeidavo pažįstamos vienuolės. Ateidavo pagyvenusiai rūsti chorvedė žemo, drūto balso, bepirštė, — jos viena ranka teturėjo du pirštus, kita tik-tai vieną, — ir puiki dailininkė — nuostabiai piešė ikonas.

Tai buvo tiesi, nuoširdi moteris.

Pirmiau aš nekreipdavau į ją dėmesio, o dabar mieliau klausiausi, ką ji pasakoja motinai. Pasakojo ji tą patį, ir vis labiau diėdėjo tamsus nusikalstamas kamuolys baltajame vienuolyne.

Kartą atėjo sugrubusiomis, pūslėtomis nuo darbo rankomis ir užvertomis akimis naujokė.

— Viešpatie, kas gi čia?! — girdėjau aš jos prislėgtą šnabždesį — verksmą. — Už ką gi? Už ką jos mane varo?... Juk aš rankų nesudėdama dirbau, visas gyslas išstambiau. Viršininkė pranešė, kad aš užsiimu su bernais. O kad ir taip? Argi mes ne žmonės? Juk ne senutės, širdžiai neįsakysi... Kiti turi savo šeimas, myli viens kitą, o mes — kaip apdugėlės. Mane tėvelis dar mergike esant prievarta įbruko į vienuolyną pagal pažadus: sirgo, tai pasižadėjo, jeigu pasveiks, atiduoti mane dievui, ir šimtą rublių kraičiui paaukojo. Išėčiau, bet kurgi aš dabar pasidėsiu? Atpratau nuo pasaulietiško gyvenimo, prapulusi jame. Nors galą sau pasidaryk!... Pati viršininkė linksmai gyvena, taip pat ir į Voronežą nuvažiuoja, kai jai prireikia! Ten jai viskas paruošta, niekas nieko nežino, nė šuo neamteli... O kiek chorisčių pirkliai, generolai ir darbininkai gadina! Ir viršininkė žino, bet tartum nemato. O kai nelaimė kuri nors nėsčia taps ir nemokės išsisukti — tuojau veja iš vienuolyno. O kur eisi?... Viešpatie, ne gyvenimas, o kančia.

Nuo to laiko aš niekur niekuome nemačiau švaručio, baltučio vienuolyno su auksinėmis bonelėmis: dunksojo jie sunkūs, juodi, ligi viršaus skendį skystame purve.

Ir kai privažiudavau kur nors moterų vienuolyną, aš jokiū būdu negalėdavau atitraukti akių nuo šulinių ir niekuomet negerdavau iš ten vandens, — atsiduoda mai-

ta, kūdikiais vo vyrų vie žiūrėdavau visada išau to, jame gyv terys ir l vaiku, — ta jos", skalbia reikia pasalių skaičių a jų skaičius.

Asilas Ta

Šią istoriją pasakojė Vienas beprisimenu — turėjo pačių, kurio pasada pasina vojo kartą medžioklę. buvo paruo supo jo svišaukti savo klausė jo, Išminčius u kad nelis, i lių būrys is le.

Kelyje jiojantį ant raiteliams greit pradė ir dvariška nusijuokė i ko" ir patrečiau nesup letos mylių apgailėstau sė teisingo p prapliupusi juos iki pa Grįžęs iš ralius smar patarėją ir dinti, kur a jos neša, o jusį apie lie ti pas ji.

— Pasak pėsi į ji ka sužinojai, l — Mano šnibzdėjo, tis.

— Kaip daryti?

— Jis pa didenybė, prieš lietų.

Karalius tieti, o sav sakė pasodi jo — išmin

— Ir štai kas, — ka delę klaidą.

— Kodėl — Nagi laiko kiekv užimti kok

Kas Kai Li

J. Lesev prisuntė a meratų ir \$ ky. Aukojo J. Paukstis Štravinskis J. Butki Mass., prisi

ta, kūdikiais. Jeigu tai būdavo vyrų vienuolynas, aš išžiūrėdavau į kaimelį, kuris visada išaugdavo šalia, be to, jame gyvendavo vien moterys ir lakstydamo daug vaikų, — tai buvo "skalbėjos", skalbiančios brolijai, ir reikia pasakyti, kad vienuolių skaičių atitikdavo skalbėjų skaičius.

Asilas Tarnyboje

Šią istoriją Džekas Dentonas papasakojo smuklėje:

— Vienas karalius — nebeprisimenu, kuo jis vardu, — turėjo patarėją — išminčių, kurio patarimais jis visada pasinaudodavo. Šugalvojo kartą karalius vykti į medžioklę. Kai viskas jau buvo paruošta ir karalius apsupo jo svita, jis įsakė pašaukti savo patarėją ir paklausė jo, ar šiandien nelis. Išminčius užtikrino valdovą, kad nelis, ir linksmas raitelių būrys išvyko į medžioklę.

Kelyje jie sutiko valstietį, jojantį ant asilo. Jis patarė raiteliams grįžti atgal, nes greit pradėsia lyti. Karalius ir dvariškiai paniekinančiai nusijuokė iš "asiliško jokiuko" ir patraukė toliau. Tačiau nesuspėjo nujoti ir ketos mylių, kai jiems teko apgailauti, jog nepaklausė teisingo patarimo: staigiai prapliupusi liūtis permerkė juos iki paskutinio siūlo.

Grįžęs iš medžioklės, karalius smarkiai išplūdo savo patarėją ir liepė jam išsinešdinti, kur akys veda, kur kojos neša, o valstietį, perspėjusį apie lietu, įsakė pakviesti pas jį.

— Pasakyk man, — kreipėsi į jį karalius, — kaip tu sužinojai, kad lis?

— Mano asilas man pašnibždėjo, — atsakė valstietis.

— Kaip jis tai galėjo padaryti?

— Jis pastatė ausis, jūsų didenybė, o tai visuomet prieš lietu.

Karalius apdovanojo valstietį, o savo dvariškams įsakė pasodinti asilą į patarėjų — išminčiaus vietą.

— Ir štai čia, pridūrė Džekas, — karalius padarė didelę klaidą.

— Kodėl?

— Nagi todėl, kad nuo to laiko kiekvienas asilas nori užimti kokią nors vietą.

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

J. Lesevičius, Montreal, prisiuntė atnaujintų prenumeratų ir \$8.00 surinktų aukų. Aukojo: Petronėlė \$5.00; J. Paukštis, J. Janusas ir J. Stravinskis po \$1.00.

J. Butkus, So. Boston, Mass., prisiuntė naują ir at-

naujintų prenumeratų ir paaukojo \$1.00.

A. Plečkaitis, Radway, Alta., prisiuntė atnaujintų prenumeratų ir nuo A. Petkaus ir savęs po \$1.00 aukų.

A. Karpavičius, Toronto, pridavė atnaujintų prenumeratų ir nuo U. Zikus \$1.00 aukų.

T. Rimdžius, Toronto, pridavė \$1.97 už jo išplatintus laikraščius.

A. S., Chicago, prisiuntė naują ir keletą atnaujintų prenumeratų ir \$5.50 surinktų aukų. Aukojo: A. Dočkienė \$2.50; A. K. Burko \$1.50 ir trys po 50 ct.

A. Grinkus, Vancouver, prisiuntė atnaujintų prenumeratų, nuo P. Bukis \$1.00 aukų ir nuo Olga Grinkus \$10.00 aukų, kaip jos sveikinimą LB 25 metų sukakties proga.

V. B., Brooklyn, N. Y., prisiuntė keletą atnaujintų prenumeratų ir nuo J. Steponaitis \$2.50 aukų.

Jurg. Naujokas, Pefferlaw, Ont., lankėsi LB raštinėje atsinaujino dviem metams dienraščio "Laisvės" ir LB prenumeratas ir paaukojo \$5.00.

Patys atsinaujindami prenumeratas paaukojo:

A. Cepeliauskas, Natal, B. C., \$1.00;

J. M. Savicki, Oakville, Man., \$2.00;

T. Pleta, Alliance, Ohio, 50 ct.;

J. Petruškevičius, Lethbridge, Alta., \$1.00;

M. Zurauskas, Bourlambaque, Que., \$1.00;

J. Pavinksnis, Spruce Home, Sask., \$1.00.

Visiems už pasidarbavimą ir aukas, širdingai ačiū.

Administracija

Paieškojimai

Paieškau Adomą Jackevičių, kilusį iš Lietuvos, Abromiškių dvaro, Vievio valsčiaus, į Kanadą atvykusį 1930 metais.

Prašau atsiliiepti ar žinantieji jo antrašą pranešti šiuo antrašu:

R. Banievičius
1065 Albert Rd.
Windsor, Ont.

—
Paieškau švogerį Karolį Bertašų, s. Kazio, gimusį 1918 m., Lietuvoj, Kriukų

\$10.00 JUMS

Jeigu mes leisim Jūsų aliejaus tankai ištuštėti

Sowinski Fuel Oils

225 OSSINGTON AVE. L.E. 5-5120

Pardavimas ir Aptarnavimas
Aliejaus Degintuvų ir Pečių

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Šviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.

Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: LL 46917

Norėdami pirkti geriausius baldus ar elektrines reikmenas, matykite Bill Paulauską pas

Blustein's Furniture

531 Queen St. W. Toronto

Petro Bepirščio Bičių

Šviežias Medus

Galima gauti pasipirkti Toronte:

A. A. Kuktų kraituvėje, 847 College St.

ir

Lietuvių Salėje, 160 Claremont St.

valsčių, Kazylių kaime. Laike karo išvykusį iš Lietuvos ir prieš septynis metus gyvenusį Anglijoje.

Prašome atsiliiepti ar žinantieji jo antrašą prašome

pranešti, už ką būsiu dėkingas.

Ievutė Bertašienė
Joniškis,
Karolio Požėlos g. Nr. 28,
Lithuania, USSR

Dėl Žinių ir Išaiškinimo Jų

skaitykit

THE CANADIAN

TRIBUNE

Priešakinį Kanadoje
Darbininkų - Farmerių Savaitraštį
anglų kalboje

Prenumerata: 1 metams \$3.00, 2 metams \$5.00;
pusei metų \$1.50.

The Canadian Tribune,
924 King St. West, Toronto

Vardas ir Pavardė .....

Adresas .....

Už Elektrą Tik \$2.51 į Mėnesį
(Flat rate)

Nereikia įmokėti iš kalno

Daug šilto vandens su

Elektriniu vandens šildytuvu

10 metų garantija

Brockton Tire & Radio Company

1617 DUNDAS ST. WEST
(Brock kampas)

L.E. 4-4253 — — — Toronto

Laidotuvių Reikale Kreipkitės Pas

Bates & Dodds

FUNERAL SERVICE LIMITED

A. E. RAPER, Managing Director

931 QUEEN ST. W. — Toronto — EMpire 3-0681

Elora Flower Shop

396 College St. WA. 1-5459

WA. 1-4228

Specializuojamės Prirėngime Gėlių Vestuvėms ir Kitiems Reikalams

Po darbo valandų telf.: L.E. 4-4175

Torontiečių Kronika

Puikūs Baliaus

Praėjusį šeštadienį įvyko Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Toronto kuopos balius. Reikia pasakyti, kad jis buvo vienas iš puikiausių.

Pirmiausia, draugės šeiminkės pavaišino visus skanomis dešromis ir kugeliu, žinoma, su visais kitais priedais, o šeiminkai dar ir užsigerti davė. Maistas tikrai buvo labai skaniai paruoštas ir visi valgėm pasigardžiuodami. O kai vaišės pasibaigė, atsirado muzika, kuriai griežiant šokom visi — seni ir jauni, kol atėjo laikas skirstytis namo. Energijai išsisėmus buvo galima įsigyti tvirtinančio skystimėlio.

Žmonių taipgi buvo nemažai — pilnutėlė salė. Ir visi labai linksmi vakarą praleido. Su kuo tik teko kalbėtis, visi sakė, kad vakaras buvo vienas iš linksmiausių.

Buvo ir svečių: iš Londono, Hamiltono ir net Vancouverio.

Apsivedė

Užpereitą šeštadienį Lietuvių salėj buvo kitas balius, kuris taipgi buvo labai linksmas. Priežastis buvo — Jean Pečkaitytės vestuvės su Peteriu Jurčiku. Jaunoji yra Toronto lietuviams gerai žinomų Pečkaičių (Pack) dukrelė. Pečkaitis, kaip žinoma, yra plaukų kirpėjas.

Dėmesio, Toronto ir Apylinkės Lietuviai!

Sekmadienį, Kovo 17 Dieną

TORONTO LIETUVIŲ MOTERŲ KLUBAS
Ruošia

Gražų Parengimą

Lietuvių Salėj, 160 Claremont St.

PROGRAMOJ: Bangos Choras, Moterų ir Vyrų Chorai, Duetai, Monologai, Šokikės.

Vakaro garbės viešnia bus Edna Ryerson, ilgą laiką buvusi Toronto miesto apšvietos Taryboj.

Kliubietės ruošiasi pavaišinti kavute ir skanėšiais.

Ižanga laisva

Pradžia 6 v. v.

Visi svečiai buvo gerai priimti, pavaišinti. Jaunieji, po balius, išvyko medaus mėnesiui.

Mirė Motina

Pereitą savaitę Frank ir John Laurusevičiai buvo nuvykę į Čikagą savo motinos Ievos Laurusevičienės palaidoti.

Velionė buvo jau 87 metų amžiaus. Ji pergyveno du karus Lietuvoje, paskui pėkaro kelius metus stovyklose Vokietijoje, iš kur ji emigravo į Jungtines Valstijas

pas vaikus.

Jungtinėse Valstijose liko dukterė ir sūnus, o Kanadoje du sūnūs ir jų žmonos.

Giliausia jiems visiems užuojauta.

Reporteris

KĄ KITI RAŠO

(Atkelta nuo 5 pusl.)
Jis pats pasakė: sveikata pašlijo, gyvenimas pasidarė viena didelė kančia! Gi kovoti prieš tai, gi visomis pastangomis išbristi iš tų užgulusių bėdų, matyt, Pranas nebeturėjo valios. Bevilte privedė prie desperacijos, o desperacija prie pirmlaikės mirties.

Ar galime, ar turime teisę už tai jį pasmerkti? Man atrodo: ne, neturime. Mes, pažangiečiai, nepritariame tokiam baisiam nuosprendžiui, bet neturime teisės būti teisėjais, kaip kas turėtų elgtis su savo gyvybe.

Atsimename, anais laikais, kai išgirdome, kad Rusijoje nusizudė gabusis lietuvių tautos proletarinis poetas Julius Janonis, kalbėjom daug, rašėme daug, galvojom daug apie tai, kad nė vienas žmogus neturi teisės mirti nuo savo rankos. Tačiau gyvenimas ėjo savo keliu ir sauzudystės ant šios ašarų pakalnės neišnyko. Todėl palikime Praną Balevičių ramiai ilsėtis, linkėdami

Domės! Torontiečiai, Domės!

Linksmas Karnivalas

Labor Bazaras

Penkt., Kovo 29 ir šešt., Kovo 30

Pradedant 7 val. vakaro

Išpardavimas Prekių — Vertingi Laimėjimai
Bingo — Šokiai — Koncertinė Programa
Pasivažišinimas

83 Christie Street

Pardavimui

Moderniškai ištaisyta mėsos ir groserių krautuvė. Prie upės ir svarbaus kelio vedančio į mainas. Namas 60 x 31. Kaina \$40,000. Galima pirkti ant išmokėjimo. Prašome kreiptis asmeniškai:

Midway Meat Market and Grocery,

186 O'Brien St., Atikokan, Ont.,

Telefonas 2296

Arba rašykite: W. Smith, Box 6, Atikokan, Ont.

mi, kad nė vienam kitam iš pažangiečių neateitų mintis pasekti jo pėdomis. — A. Bimba.

Johannesburg, Pietų Afrikos Sąjunga. — Johannesburgo ir Capeowno universitetų studentai priešingi diskriminavimui negrų studentų. Jie stoja už rasinę lygybę.

Abiejuose miestuose studentai demonstravo prieš segregaciją. Jų atstovai pareiškė: "Mūsų universitetai turi būti laisvi".

Lietuvių Apšildymo Firma

Rose Heating -- Tinsmith Co.

844 Broadview Ave.

Krautuvė: 723 Gerrard E.

HA. 1623

Didelis pasirinkimas krosnių: gazo - alyvos - anglių - stokerių. Conversion burners.

Vandens tankai - gazo ir elektros. Namų Vėsintuvai Vartotų radiatorių, vonių ir šildytuvų, kurenamų gazais, alyva ar profan gazu, tinkamų dėl gyvenamų namų ar vasarnamių.

Savininkai ZALECKIAI

LIETUVIS PLUMBERIS

(J. Lisauskas)

Įrengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE.

Tel. LE. 2-5191

Toronto

Belsize Tailors

J. RACIO

Vyriškų ir Moteriškų Rūbų Siuvykla

Taipgi parūpiname nupiginta kaina medžiagos dėl siuntimo Lietuvon.

2011 Yonge St. - Toronto - HU. 9-9526

Visokių Pieno Produktų Krautuvė

Modern Dairy

847 COLLEGE ST.

TORONTO

Telef.: LE. 6-1429

Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių, maisto produktų.

Savininkai: A. A. Kukta

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133

17 QUEEN ST. E.

TORONTO

Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. EM. 6-1743

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, štiria akių nervus, nuo kurių pe-
etna nervuotumas ir galvos
skaudėjimas. Pritaiko aki-
nius.

470 College W., Toronto

Tel.: WA. 1-3924

Automobilių Radiatorių Reikalais
Prašome Kreiptis

Intersection Radiator Service

8 OLD WESTON RO. - Toronto - RO. 6-1509

Taisome, valome ir patikriname visokių automobilių radiatorius

MERLE PORRITT

Nakties Telefonas: WA. 3-4237

Savininkai A. A. Gužauskai